Tværsnit af tre merkantile erhvervsakademiuddannelser

På baggrund af akkreditering af serviceøkonom-, markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne

Tværsnit af tre merkantile erhvervsakademiuddannelser

På baggrund af akkreditering af serviceøkonom-, markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne

EVA

Tværsnit af tre merkantile erhvervsakademiuddannelser

© 2012 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Bemærk:
Danmarks Evalueringsinstitut sætter komma efter Dansk Sprognævns anbefalinger

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7958-662-8

Indhold

Forord 6

1 Indledning 7
1.2 De tre merkantile erhvervsakademiuddannelser 7
1.3 Akkreditering som evalueringsform 11
1.4 Om denne rapport 11

2 Videngrundlag 13
2.1 Kilder til ny viden fra erhvervet 13
2.2 Kilder til ny forskningsviden 15
2.3 Udfordringer 15

3 Praktikken 16
3.1 De studerendes forberedelse til praktikken 16
3.2 Integration af teori og praksis 17
3.3 Kvalitetssikring via aftale og dialog med praktikvirksomhederne 18
3.4 Udfordringer 18

4 Kvalitetsarbejde 19
4.1 Dækkende og systematisk kvalitetsarbejde 20
4.2 Inddragelse af interne interessenter i kvalitetssikringsarbejdet 20
4.3 Opfølgning på og synliggørelse af kvalitetsarbejdet 21
4.4 Udfordringer 23

5 EVA's proces for akkreditering af markedsføringsøkonom- og serviceøkonomuddannelserne 24
5.1 Akkrediteringsprocessen 24
5.2 Institutioner og udbud 24
5.3 Ekspertpanelerne 25
5.4 Dokumentationen 29
5.5 Vurdering af akkrediteringskriterierne 30
5.6 Akkrediteringsrapporterne 31
5.7 Indstillingen og den videre proces 31
5.8 Løbende evaluering 33

6 EVA's proces for akkreditering af finansøkonomuddannelsen 35
6.1 Akkrediteringsprocessen 35
6.2 Institutioner og udbud 35
6.3 Ekspertpanelerne 36
6.4 Dokumentationen 39
6.5 Vurdering af akkrediteringskriterierne 40
6.6 Akkrediteringsrapporterne 41
6.7 Indstillingen og den videre proces 41
6.8 Løbende evaluering 43

Appendiks

Appendiks A: Nøgletal 44

Forord

Denne rapport om de tre merkantile erhvervsakademiuddannelser er udarbejdet i forlængelse af at serviceøkonom-, markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne blev akkrediterings-vurderet i 2010-2011.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) vil med denne rapport videreformidle noget af den viden om de tre merkantile erhvervsakademiuddannelser som vi har fået i løbet af akkrediteringsprocesser-ne. Desuden vil vi sørge for at en række oplysninger om de nu afsluttede processer er samlet og let tilgængelige på ét sted.

Rapporten indeholder beskrivelser og vurderinger af serviceøkonom-, markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne og fortæller også om udfordringer som viste sig under akkredite-ringsprocesserne. Rapporten henvender sig derfor til dem der har interesse i disse uddannelser, men vi håber også at den kan være til inspiration for dem der arbejder med andre uddannelser, og for dem som står for at skulle akkrediteres i de kommende år.

Serviceøkonom-, markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne er de første eksiste-rende erhvervsakademiuddannelser der blev akkrediteret. Vi vil gerne takke alle de involverede for deres konstruktive indstilling til akkrediteringen og for et godt samarbejde. Vi vil også takke ek-spertpanelerne som ud over deres faglige vurderinger af udbudsstederne har bidraget med gode ideer og forslag og konstruktiv kritik til processen.

Rapporten afrunder anden og tredje akkrediteringsrunde for eksisterende uddannelser og er ud-arbejdet i perioden september 2011 til februar 2012.

1 Indledning

I 2010 til 2011 blev der gennemført to akkrediteringsrunder for eksisterende uddannelser. Sammen med i alt ti ekspertpaneler akkrediteringsvurderede Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) alle udbud af serviceøkonom- markedsføringsøkonom- og finansøkonomuddannelserne. I 2010 afsluttede EVA anden akkrediteringsrunde som omfattede vurdering af hvert af de fem steder hvor serviceøkonomuddannelsen bliver udbudt. Anden akkrediteringsrunde omfattede også vurdering af hvert af de 13 steder hvor markedsføringsøkonomuddannelsen bliver udbudt. I tredje akkrediteringsrunde som blev afsluttet i 2011, var det de 13 steder hvor uddannelsen til finansøkonom bliver udbudt, der var genstand for akkreditering. Denne rapport samler op på de resultater som de to akkrediteringsrunder viste.

Af de i alt 31 udbudssteder der blev vurderet, blev de 24 indstillet til positiv akkreditering, mens syv udbudssteder blev indstillet til betinget positiv akkreditering. Det fordeler sig således at alle steder hvor serviceøkonomuddannelsen bliver udbudt, blev indstillet til positiv akkreditering, mens tre steder hvor markedsføringsuddannelsen bliver udbudt, og fire steder hvor finansøkonomuddannelsen bliver udbudt, blev indstillet til betinget positiv akkreditering.

De syv udbudssteder der blev indstillet til betinget positiv akkreditering, har fået et år fra Akkrediteringsrådets afgørelse til at arbejde videre med de områder hvor det blev vurderet at de har problemer. De skal bl.a. sikre at der tilgår udviklings- og forskningsbaseret viden til udbudsstederne, og de skal arbejde med hvordan de systematisk kvalitetssikrer deres aktiviteter. Efter et år skal de igennem en såkaldt supplerende akkreditering. Her skal de vise hvordan de nu opfylder de kriterier som blev delvist opfyldt eller ikke blev opfyldt i den første akkreditering.

Formål
Rapporten har to hovedformål:

- EVA vil først og fremmest formidle noget af den viden om de tre merkantile erhvervsakademiuddannelser som vi har fået i løbet af akkrediteringsprocesserne. Mens akkrediteringsrapporterne belyser udbudsstederne hver for sig, ser vi i denne rapport på tværs af alle de steder hvor uddannelserne til henholdsvis serviceøkonom, markedsføringsøkonom og finansøkonom bliver udbudt. Det sker i kapitel 2, 3 og 4.
- Desuden ønsker EVA at gøre en række oplysninger om de nu afsluttede akkrediteringer af de tre merkantile erhvervsakademiuddannelser tilgængelige på ét sted. Det sker i kapitel 5 og 6.

Samtidig er rapporten med til at sikre at EVA lever op til kravet i de europæiske standarder for kvalitetssikring om at evalueringsinstitutioner løbende skal sammenfatte og formidle de overordnede resultater og konklusioner fra deres arbejde.

1.2 De tre merkantile erhvervsakademiuddannelser

De tre erhvervsakademiuddannelsers formål og rammer er beskrevet i de respektive uddannelsesbekendtgørelser. Hvert sted hvor uddannelserne udbydes, har en studieordning med en del som er fælles for alle udbudssteder i Danmark, og en del som er institutionsspecifik.

Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på at det ikke er studieordning eller bekendtgørelse der er blevet akkrediteret. Akkrediteringerne fokuserer derimod på forholdene på hvert af de steder hvor erhvervsakademiuddannelserne udbydes. Et sådant uddannelsessted omtales i denne rapport som et udbudssted.

I det følgende vil hver af de tre uddannelser blive præsenteret. For hver uddannelse vil overordnet formål og struktur blive beskrevet, og det vil fremgå hvilke uddannelsesinstitutioner der udbyder uddannelsen, hvor udbudsstederne findes, hvor mange studerende der i alt studerer på de enkelte udbudssteder, og hvor mange underviserårsværk uddannelserne omfatter.

Præsentation af serviceøkonomuddannelsen
Serviceøkonomuddannelsen udbydes fem steder i landet. Udbudsstederne har 72-275 studerende og omfatter 4-10 underviserårsværk. Se tabel 1.

Tabel 1
Serviceøkonomuddannelsen

Institution	Udbudssted	Antal studerende	Underviserårsværk
Copenhagen Business Academy	København	275	8
Copenhagen Business Academy	Kgs. Lyngby	165	5
Erhvervsakademi Dania	Randers	203	10
Erhvervsakademiet Lillebælt	Odense	72	4
Professionshøjskolen University College Nordjylland	Aalborg	254	10

Kilde: Uddannelsernes skriftlige dokumentation til akkreditering

Uddannelsen til serviceøkonom er normeret til to år inklusive tre måneders praktik (i alt 120 ECTS-point). Uddannelsens formål er beskrevet i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for service, turisme og hotel (serviceøkonom AK). Heraf fremgår det at "*Formålet med erhvervsakademiuddannelsen inden for service, turisme og hotel er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at kunne deltage i arbejde med at udvikle, planlægge, realisere og levere serviceydelser nationalt og internationalt i virksomheder og organisationer inden for service, ferie- og erhvervsturisme samt hotel og restaurant*".

Uddannelsen har følgende centrale og obligatoriske fagområder: metode, servicevirksomheder, organisation, planlægning og kommunikation.

Tabel 2 giver et overblik over fordelingen og vægtningen af uddannelsens obligatoriske og valgfri fag inklusive praktik.

Tabel 2
Serviceøkonomuddannelsens indhold og struktur

1. semester:	2. semester:
• Metode og research (2 + 1 ECTS-point) • Økonomi (2 + 3 ECTS-point) • Servicemanagement (3 ECTS-point) • Samfundsøkonomi (1 + 1 ECTS-point) • Faglig kompetence (5 ECTS-point) • Ledelse (5 ECTS-point) • Human Resources (1 ECTS-point) • Strategi og forretningsudvikling (2 ECTS-point) • International markedsføring (2 ECTS-point) • Engelsk og kulturforståelse (1 ECTS-point) • Kunderelationer (1 ECTS-point)	• Metode og research (2 ECTS-point) • Økonomi (4 ECTS-point) • Brancheøkonomi (3 ECTS-point) • Ledelse (1 ECTS-point) • Human Resources (4 ECTS-point) • Engelsk og kulturforståelse (4 ECTS-point) • Kunderelationer (4 ECTS-point) • Valgfrit element (8 ECTS-point)

fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

3. semester:	4. semester:
• Økonomi (2 ECTS-point) • International markedsføring (3 ECTS-point) • Engelsk og kulturforståelse (3 ECTS-point) • Valgfrit element (7 ECTS-point) • Praktik (15 ECTS-point)	• Økonomi (4 ECTS-point) • Servicemanagement (2 ECTS-point) • Ledelse (4 ECTS-point) • Strategi og forretningsudvikling (3 ECTS-point) • Engelsk og kulturforståelse (2 ECTS-point) • - Afsluttende eksamensprojekt (15 ECTS-point)

Kilde: Studieordning for serviceøkonomuddannelsen 2010-2012

Præsentation af markedsføringsøkonomuddannelsen
Markedsføringsøkonomuddannelsen udbydes 13 steder i landet. Udbudsstederne har 44-730 studerende og omfatter ca. 3-26 underviserårsværk. Se tabel 3.

Tabel 3
Markedsføringsøkonomuddannelsen

Institution	Udbudssted	Antal studerende	Underviserårsværk
Copenhagen Business Academy	Kgs. Lyngby	186	6,6
Copenhagen Business Academy	København	730	25,4
Erhvervsakademi Sjælland	Roskilde	126	6
Erhvervsakademi Dania	Randers	128	7,6
Erhvervsakademi Dania	Viborg	67	3,2
Erhvervsakademi Århus	Viby J	473	23,5
Professionshøjskolen VIA University College	Horsens	144	7,5
Erhvervsakademiet Lillebælt	Odense	250	9
Erhvervsakademi SydVest	Esbjerg	126	6
Erhvervsakademi MidtVest	Herning	107	6
Erhvervsakademi Kolding	Kolding	241	13
Professionshøjskolen University College Nordjylland	Aalborg	162	12
Professionshøjskolen University College Nordjylland	Thisted	44	2,9

Kilde: Uddannelsernes skriftlige dokumentation til akkreditering

Uddannelsen er normeret til to år inklusive tre måneders praktik (i alt 120 ECTS-point). Uddannelsens formål er beskrevet i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for international handel og markedsføring (markedsføringsøkonom AK). Heraf fremgår det at "*Formålet med erhvervsakademiuddannelsen inden for international handel og markedsføring er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at kunne varetage arbejde med at analysere, planlægge og gennemføre løsninger, der bredt vedrører markedsføring i handels-, produktions- og servicevirksomheder nationalt og internationalt*".

Uddannelsen har følgende centrale og obligatoriske fagområder: international markedsføring og salg, økonomi, kommunikation, organisation og ledelse og erhvervsret.

Tabel 4 giver et overblik over fordelingen og vægtningen af uddannelsens obligatoriske og valgfri fag inklusive praktik.

Tabel 4
Markedsføringsuddannelsens indhold og struktur

1. semester:	2. semester:
• International markedsføring og salg (10 ECTS-point) • Økonomi (5 ECTS-point) • Kommunikation, organisation og ledelse (10 ECTS-point) • Erhvervsret (5 ECTS-point)	• International markedsføring og salg (10 ECTS-point) • Økonomi (5 ECTS-point) • Kommunikation, organisation og ledelse (5 ECTS-point) • Erhvervsret (5 ECTS-point) • Valgfrit element (5 ECTS-point)
3. semester:	**4. semester:**
• International markedsføring og salg (10 ECTS-point) • Økonomi (10 ECTS-point) • Kommunikation, organisation og ledelse (5 ECTS-point) • Valgfrit element (5 ECTS-point)	• Obligatorisk praktik (15 ECTS-point) • Afsluttende eksamensprojekt (15 ECTS-point)

Kilde: Studieordningen for markedsføringsøkonomuddannelsen 2010-2012

Præsentation af finansøkonomuddannelsen
Finansøkonomuddannelsen udbydes 13 steder i landet. Udbudsstederne har 52-562 studerende og omfatter ca. 2-18 underviserårsværk. Se tabel 5.

Tabel 5
Finansøkonomuddannelsen

Institution	Udbudssted	Antal studerende	Underviserårsværk
Copenhagen Business Academy	København	562	12,2
Copenhagen Business Academy	Kgs. Lyngby	162	5,8
Erhvervsakademi Dania	Hobro	149	7,6
Erhvervsakademi Dania	Silkeborg	59	2,6
Erhvervsakademi Kolding	Kolding	197	6
Erhvervsakademiet Lillebælt	Odense	199	4
Erhvervsakademi MidtVest	Herning	92	6
Erhvervsakademi MidtVest	Holstebro	52	4
Erhvervsakademi Sjælland	Næstved	155	5,2
Erhvervsakademi SydVest	Esbjerg	100	4,2
Erhvervsakademi Aarhus	Viby	315	17,5
Professionshøjskolen University College Nordjylland	Thisted	54	2,5
Professionshøjskolen University College Nordjylland	Aalborg	251	10

Kilde: Uddannelsernes skriftlige dokumentation til akkreditering

Uddannelsen er normeret til to år inklusive tre måneders praktik (i alt 120 ECTS-point). Uddannelsens formål er beskrevet i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for finansområdet (finansøkonom AK). Heraf fremgår det at "*Formålet med erhvervsakademiuddannelsen inden for finansområdet er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at kunne varetage arbejde med at planlægge, organisere og realisere opgaver inden for finansiering, kapitalanvendelse, forsikring, ejendomshandel og ejendomsadministration*".

Uddannelsen har følgende centrale og obligatoriske fagområder: erhvervsjura, erhvervsøkonomi, finansielle virksomheder og markeder, kunde- og samarbejdsrelationer, privatøkonomi, ledelse og økonomi, samfundsøkonomi og statistik.

Tabel 6 giver et overblik over fordelingen og vægtningen af uddannelsens obligatoriske og valgfri fag inklusive praktik.

Tabel 6
Finansøkonomuddannelsens struktur

1. semester:	2. semester:
• Tema 1: Introduktion til finansiel virksomhed og metode samt basisfag (20 ECTS-point) • Tema 2: Den finansielle sektor og finansielle produkter (10 ECTS-point)	• Tema 3: Den finansielle sektor og samfundet (15 ECTS-point) • Tema 4: Privatkunderådgivning (15 ECTS-point)
3. semester:	**4. semester:**
• Tema 5: Erhvervskunderådgivning (20 ECTS-point) • Tema 6: Finansielle virksomheder (10 ECTS-point)	• Valgfrit element (5 ECTS-point) • Obligatorisk praktik (15 ECTS-point) • - Afsluttende eksamensprojekt (10 ECTS-point)

Kilde: Studieordning for finansøkonomuddannelsen 2011-2013

1.3 Akkreditering som evalueringsform

Det danske akkrediteringssystem skal sikre at både nye og eksisterende uddannelser lever op til en række kriterier for relevans og kvalitet. Etableringen af akkrediteringssystemet for de videregående uddannelser har bl.a. til formål at styrke kvaliteten og gennemsigtigheden i uddannelsessystemet. Det sker gennem transparente processer og vurderinger foretaget af uafhængige faglige ekspertpaneler. Desuden understøtter og synliggør akkrediteringer de studerendes mulighed for at søge oplysninger om deres uddannelser og få dem anerkendt internationalt.

I akkrediteringerne undersøger EVA i tæt samarbejde med en række faglige eksperter om en uddannelse, som den praktiseres på et givet udbudssted, lever op til kriterierne for relevans og kvalitet. Brugen af kriterier skal sikre et ensartet grundlag for at vurdere hvert enkelt udbudssted; kriterierne beskriver et minimumsniveau som hvert enkelt udbudssted skal leve op til.

1.4 Om denne rapport

Metode
I denne rapport ser EVA på tværs af dokumentationen fra de tre uddannelser. Vi sammenfatter resultater og pointer og giver eksempler inden for tre temaer. Vi har valgt de tre temaer fordi de har påkaldt sig særlig opmærksomhed undervejs i de to akkrediteringsprocesser, og fordi akkrediteringerne viste at der knytter sig særlige udfordringer til dem. I den forbindelse har vi fået værdifulde input fra ekspertpanelernes drøftelser. Temaerne bruges til at sammenfatte hvad akkrediteringerne har vist af fællestræk for de tre merkantile uddannelser. Men vi bruger dem også til at fremhæve forhold og udfordringer som vi mener at både disse og andre uddannelser med fordel kan være opmærksomme på i deres fortsatte arbejde med kvalitetssikring og -udvikling.

Rapporten gengiver også en række eksempler fra uddannelsesinstitutionernes skriftlige akkrediteringsdokumentation som konkretiserer og illustrerer de tre udvalgte temaer. Eksemplerne er ikke nødvendigvis udtryk for best practice, men er i hvert fald mulige og fornuftige måder at opfylde de krav der stilles i kriterierne, på.

Dokumentation
Dokumentationsgrundlaget for rapporten udgøres af:
- Uddannelsesinstitutionernes skriftlige dokumentation til akkrediteringerne (redegørelse, bilag og evt. supplerende dokumentation)
- Oplysninger indhentet under ekspertpanelets og EVA's besøg på hvert udbudssted
- Ekspertpanelernes drøftelser, analyser, vurderinger og konklusioner
- EVA's 31 akkrediteringsrapporter.

I akkrediteringsprocesserne har dokumentationen tjent det formål at belyse de 17 akkrediteringskriterier, og de i alt 31 akkrediteringsrapporter indeholder eksperternes vurderinger af hvordan hvert af de 31 udbudssteder lever op til disse kriterier. Denne tværgående rapport som bygger på dette materiale, er ikke en evaluering af de merkantile erhvervsakademiuddannelser, men en afrapportering af noget af den viden som er indsamlet i anden og tredje akkrediteringsrunde. I det følgende uddybes baggrunden for den dokumentation som kapitlerne 2-4 bygger på.

Kapitel 2 handler om udbudsstedernes videngrundlag vedr. udviklingsbasering. Det bygger primært på institutionernes dokumentation for akkrediteringskriterium 4 og 5. I forbindelse med kriterium 4 har institutionerne skullet vise at uddannelsen på udbudsstederne er baseret på ny viden fra forsøgs- og udviklingsarbejde som er relevant for de beskæftigelsesområder udbudsstedernes uddannelse retter sig mod, og i forbindelse med kriterium 5 har de skullet vise at udbudsstederne er baseret på ny viden fra forskningsfelter der er relevante for udbudsstedernes fagområder.

Kapitel 3 beskriver udbudsstedernes tilrettelæggelse og kvalitetssikring af praktikken og bygger på dokumentationen for kriterium 9 og 10. I forbindelse med kriterium 9 skulle institutionerne vise hvordan praktikken er tilrettelagt, og hvordan de studerendes læring styrkes i et samspil mellem teori og praksis. I forbindelse med kriterium 10 skulle institutionerne vise hvordan de kvalitetssikrer praktikken løbende.

Kapitel 4 handler om udbudsstedernes kvalitetssikringsarbejde og bygger på dokumentation for kriterium 14. Her har institutionerne skullet vise at de systematisk gennemfører aktiviteter for at kvalitetssikre og -udvikle udbudsstederne, at eksterne og interne interessenter inddrages, og at udbudsstedet bruger den viden der indhentes gennem kvalitetsarbejdet, til at forbedre og udvikle sine aktiviteter og resultater.

Projektgruppe:
En projektgruppe fra EVA har haft det faglige ansvar for rapportens indhold. Projektgruppens medlemmer er:
- Evalueringskonsulent Martin Sørensen
- Evalueringskonsulent Kirsten Jespersen.

2 Videngrundlag

Erhvervsakademiuddannelser skal ifølge lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser have et videngrundlag der er karakteriseret ved erhvervs- og professionsbasering samt udviklingsbasering. Uddannelserne skal være kendetegnet ved et tæt dynamisk samspil mellem teori og praksis der sikrer at uddannelserne er relevante i forhold til arbejdsmarkedet. Undervisningen skal derfor være baseret på viden om centrale tendenser i erhvervet samt på resultater af forsøgs- og udviklingsarbejde og forskning der kan bidrage til at kvalificere erhvervsudøvelsen i praksis.

Akkrediteringerne har vist at videngrundlaget for de fleste af udbudsstederne er tilstrækkeligt, dvs. at underviserne her indhenter og anvender viden fra erhvervet (kriterium 3), fra forsøgs- og udviklingsarbejde (kriterium 4) og fra relevante forskningsresultater (kriterium 5). Underviserne opdaterer og udvikler løbende deres viden, fx ved at læse relevante tidsskrifter, bøger og artikler og ved kontakt til lokale virksomheder. Styrken hos de fleste udbudssteder ligger i at man generelt er god til at indhente opdateret viden om centrale tendenser fra erhvervet og inddrage den i det daglige arbejde. Til gengæld har flere udbudssteder udfordringer forbundet med at leve op til kravene om at indhente og bruge viden fra forsøgs- og udviklingsarbejde og relevant forskning.

At flere udbudssteder kun vanskeligt eller lige netop lever op til kravet om udviklingsbasering, kan hænge sammen med at man på flere af udbudsstederne virker usikker på hvad kravet om et udviklingsbaseret videngrundlag egentlig indebærer. Nogle steder gav man under eksperternes og EVA's besøg på institutionen udtryk for at kravet om at erhvervsakademiuddannelser skal være baseret på ny viden fra forskningsfelter der er relevante for uddannelsens fagområder, ikke blev oplevet som særlig relevant for en erhvervsakademiuddannelse. Her er det dog vigtigt at være opmærksom på at der ikke kræves forskningsbasering som kun findes på universiteterne, men at underviserne på en erhvervsakademiuddannelse skal kende til viden fra relevant forskning og formidle denne viden i undervisningen på en måde som passer til de studerende på dette uddannelsesniveau.

På ingen af udbudsstederne havde man på tidspunktet for akkrediteringen forholdt sig egentlig strategisk til hvordan man skulle forstå det lovfæstede krav om udviklingsbasering, og hvordan man kunne arbejde for at sikre uddannelsernes videngrundlag. Det arbejde som i praksis er med til at give et godt videngrundlag, er altså generelt ikke resultatet af bevidste ledelsesmæssige prioriteringer, men udspringer af undervisernes egne initiativer. Det gør videngrundlaget og arbejdet med at holde det ajour sårbart fordi der fx ikke er nogen sikring af at et branche- eller fagområde som en bestemt underviser har taget sig af, fortsat vil blive dækket af andre hvis underviseren forlader sit job.

2.1 Kilder til ny viden fra erhvervet

Dette afsnit behandler udbudsstedernes udviklingsbasering i relation til erhverv som er i fokus i akkrediteringskriterium 4.

Af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser fremgår det at viden om forsøgs- og udviklingsarbejde i relation til erhverv og profession skal sikre effektiv formidling af viden både fra uddannelserne til erhverv og profession og fra erhverv og profession til uddannelserne. Udbudsstederne kan siges at være baseret på viden om erhvervsorienteret forsøgs- og udviklingsarbejde ved at underviserne selv deltager i og formidler viden fra udviklingsprojekter, og/eller ved at de indhenter viden fra andres udviklingsprojekter.

På de tre merkantile erhvervsakademiuddannelser sikres videngrundlaget oftest ved at underviserne orienterer sig løbende og sørger for at opdatere deres viden gennem eksterne kilder, hvorimod kun få undervisere selv deltager aktivt i forsøgs- og udviklingsprojekter. Det skal bemærkes at det ikke er et krav i akkrediteringerne at underviserne selv deltager i forsøgs- og udviklingsarbejde, men ekspertpanelerne vurderede det som en klar styrke i de tilfælde hvor det gjorde sig gældende.

Nedenfor kan ses en række eksempler på hvordan udbudsstederne indhenter viden.

Eksempler på kilder til viden om udviklingsarbejde i relation til erhvervet
Finansøkonomuddannelsen i Kolding får viden via gæsteforelæsere:
Gæsteforelæsere inviteres til at bidrage med oplæg gennem mandagstemaerne. Fx bidrager gæsteforelæsere med ny viden om det specielle danske kreditforeningssystem, finanskrisens betydning for den finansielle sektor og bankpakkernes udformning og betydning.

Finansøkonomuddannelsen i Næstved får viden om LEAN i DiBa Bank:
Tre af udbuddets undervisere [besøgte] DiBa Bank for at se nærmere på bankens igangværende LEAN projekt. Banken havde nedsat en særlig gruppe på fem medarbejdere som skulle gennemgå stort set alle arbejdsprocedurer i forhold til at analysere mulighederne for at optimere arbejdsgangene. Under besøget fik underviserne en detaljeret gennemgang af hvordan DiBa Bank arbejdede med LEAN tankegangen.

Nedenfor ses en række andre måder hvorpå der tilgår udbudsstederne viden om udviklingsarbejde i relation til erhvervet:

- Ledere og undervisere deltager i udviklingsorienterede netværk og fora, fx deltager underviserne på markedsføringsøkonomuddannelsen i Odense i markedsføringsøkonomuddannelsens netværk som arrangerer workshopper "fra forskning til undervisning" om bl.a. organisation og ledelse, kommunikation, international markedsføring og salg og økonomi.
- Udbudsstedet har oprettet deltidsstillinger hvor undervisernes arbejdstid er delt mellem undervisning på institutionen og arbejde i erhvervet. Som ansat i erhvervet får underviserne viden fra forsøgs- og udviklingsprojekter som gennemføres i erhvervet.
- Underviserne deltager i forelæsninger, kurser, konferencer og seminarer hvor resultater af andres udviklingsarbejde præsenteres.
- Underviserne skriver bøger og artikler inden for relevante fagområder, hvilket forudsætter at de er ajourførte med den nyeste faglige viden.
- Udbudsstedet har indgået et samarbejde med et relevant videncenter hvorigennem underviserne bliver opdateret med relevant viden, fx deltager undervisere fra markedsføringsuddannelsen i Aalborg i kurser, gåhjemmøder og konferencer gennem deres samarbejde med Videncenter for Turisme og Oplevelsesindustri.

I institutionernes dokumentation til akkrediteringerne er der også nogle få eksempler på hvordan underviserne selv deltager i udviklingen af ny viden.

Eksempler på deltagelse i udviklingsprojekter i relation til erhverv
Markedsføringsøkonomuddannelsen i Randers deltager i Erhvervsakademi Danias årlige Innovation Cup hvor der i samspillet mellem virksomheder, undervisere og studerende udvikles ny viden i relation til erhverv:

I 2010 havde eventen temaet 'Bæredygtighed med fokus på sundhed', og grupper af studerende på tværs af Erhvervsakademi Danias uddannelser til produktionsteknolog, handelsøkonom og markedsføringsøkonom udarbejdede i samarbejde med deltagende virksomheder og institutionens undervisere fx konkrete forslag til nye produkter og markeds-

føring af disse.

Finansøkonomuddannelsen i Aalborg deltager i udviklingsprojektet Grøn Boligrådgivning: Grøn Boligrådgivning er et projekt hvor nogle af udbudsstedets undervisere samarbejder med banken Spar Nord og bygningskonstruktøruddannelsen i Aalborg. Projektet har til formål at udvikle ny viden om hvordan energimæssige tiltag inden for byggebranchen påvirker den måde hvorpå pengeinstitutter varetager deres boligrådgivning.

2.2 Kilder til ny forskningsviden

Dette afsnit behandler udbudsstedernes udviklingsbasering i relation til forskning som er i fokus i akkrediteringskriterium 5.

Institutionernes dokumentation viste at underviserne på de fleste udbudssteder indhenter forskningsviden fra forskellige eksterne kilder. Underviserne læser eksempelvis artikler, tidsskrifter og bøger som præsenterer forskningsresultater, de deltager i faglige netværk, går til forskningsorienterede eller forskningsbaserede forelæsninger og deltager i konferencer, kurser og seminarer. Nogle udbudssteder har undervisere der også underviser på et universitet, og som derfor læser eller producerer forskningslitteratur som en del af deres virke dér.

Eksempler på kilder til forskningsviden
Der tilgår serviceøkonomuddannelsen i Aalborg forskningsviden ved at:
Underviserne er tilknyttet universiteter som eksterne undervisere, fx på kandidatuddannelsen i turisme på Aalborg Universitet, eller de deltager i netværkssamarbejder med forskere på universiteterne inden for serviceøkonomuddannelsens fagområder, fx active institute ved Aalborg Universitet og Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Desuden har institutionen også tæt tilknytning til ApEx (Center for Anvendt Oplevelsesøkonomi) på Aalborg Universitet som er en central kilde til forskningsviden for udbuddet.

Markedsføringsuddannelsen i Randers redegør for at dens undervisere får forskningsviden via:

*Deltagelse i markedsføringsøkonomuddannelsens netværk, hvor der arrangeres workshops inden for kommunikation, organisation & ledelse, international markedsføring & salg, økonomi og erhvervsjura. I disse workshops præsenteres ny vi*den af forskere fra danske og udenlandske universiteter.

2.3 Udfordringer

Akkrediteringerne har vist, som også tidligere nævnt, at der mange steder var usikkerhed om hvad et udviklingsbaseret videngrundlag egentlig indebærer, og at ingen af udbudsstederne havde en strategi for hvordan de vil sikre uddannelsernes udviklingsbasering. Ekspertpanelerne udtrykte nogen forståelse for at det kan være vanskeligt at arbejde med udviklingsbasering i forhold til både erhverv og forskning, men fandt også at det netop derfor ville være en god ide at udbudsstederne afsætter tid til at afklare hvad det for dem vil sige at være udviklingsbaserede. Langt de fleste udbudssteder kan formentligt med fordel have en strategi eller handlingsplan med henblik på at sikre og udvikle udbudsstedets videngrundlag. En strategi sikrer naturligvis ikke i sig selv at et udbudssted er udviklingsbaseret i praksis, men en strategi kan give fokus på opgaven fra både ledelsens og undervisernes side og øge sandsynligheden for det sker.

3 Praktikken

Det er indtrykket fra akkrediteringerne at flere institutioner er ved at udvikle og forbedre deres praktikordninger og procedurerne og beredskabet omkring dem efter at praktik som før var frivillig, blev en obligatorisk del af alle erhvervsakademiuddannelser fra efteråret 2009. Men mange steder er man allerede god til at tilrettelægge praktikken, også så den bliver integreret med de øvrige dele af uddannelsen. De steder hvor der er nogle problemer med tilrettelæggelsen, handler det fx om at der er for kort tid til at finde et egnet praktiksted, manglende udbytte af det forudgående specialefagsforløb, uklarhed om muligheder for vejledning fra institutionen under praktikken og usikkerhed om hvordan teorien skal bruges.

De tre uddannelser benytter sig tilsammen af et meget bredt spektrum af praktikvirksomheder. Der er nogle som kun bruges én gang, og andre som bruges fast og derfor har stor erfaring med at modtage praktikanter, fx de store banker. Det betyder at der er behov for differentieret kommunikation og aftalepraksis, hvilket dog ikke altid er opfyldt, og det giver problemer med kvalitetssikring af praktikken. Fx sker det på nogle af udbudsstederne for finansøkonomuddannelsen først tre til fire uger inde i praktikforløbet at den studerende og praktikvirksomheden drøfter og fastlægger hvilke opgaver de studerende skal arbejde med. Denne praksis er problematisk, især når der benyttedes nye praktiksteder, fordi man i realiteten mangler at sikre, inden et praktikforløb går i gang, at praktikvirksomhederne kan levere studierelevante arbejdsopgaver til de studerende så de har mulighed for at realisere læringsmålene.

På alle tre uddannelser er det ofte en del af studiet at den studerende lærer at indhente viden om virksomheder og at kommunikere med dem med henblik på at finde et egnet praktiksted. Og nogle steder forventes det således at de studerende selv afklarer med praktikvirksomheden hvilke arbejdsopgaver de skal arbejde med for at realisere læringsmålene for praktikken. Ekspertpanelerne fandt denne praksis i orden i de tilfælde hvor den studerende ikke var overladt ansvaret alene, men hvor institutionen på en eller anden måde også var en del af aftalen om arbejdsopgaverne, fx ved at være med til at udarbejde eller godkende den. De tilfælde hvor institutionen ikke på nogen måde spillede en rolle i forhold til at indgå aftale om den studerendes praktik, fandt ekspertpanelerne problematiske fordi ansvaret dermed reelt var placeret hos den studerende alene. I sidste ende er det institutionens forpligtelse at sikre at praktikken har den nødvendige kvalitet.

De følgende afsnit giver eksempler på hvordan udbudsstederne arbejder med at forberede de studerende på at tage i praktik, hvordan udbudsstederne integrerer teori og praksis i uddannelsen, og hvordan praktikken kvalitetssikres.

3.1 De studerendes forberedelse til praktikken

Udbudsstederne er generelt gode til at forberede de studerende på at komme i praktik. Eksempelvis tilbyder mange af udbudsstederne de studerende kurser i at skrive ansøgninger og CV'er, og de gør meget ud af at vejlede de studerende om hvilke kvalifikationer og kompetencer virksomhederne forventer at de besidder, og hvordan de forventes at agere i en virksomhed på arbejdsmarkedet. Besøg af ældre studerende som fortæller om deres praktikerfaringer, er også ofte brugt. Og på finansøkonomuddannelsen afholder man mange steder karrieredag hvor virksomhederne kommer og fortæller om sig selv som optakt til at indgå praktikaftaler.

Udbudsstederne gør generelt meget for at forberede de studerende, men de forventer også at de studerende selv gør noget og tager en stor del af ansvaret. De studerende forventes typisk selv at skaffe sig en praktikplads.

Eksempler på hvordan de studerende forberedes til praktikken
Markedsføringsuddannelsen i Viby J:
Den studerendes praktikforberedelse kan bestå i at den studerende tilegner sig praktisk og faglig viden til brug for praktikken gennem egen videnindsamling, opsøgning af mulige praktikvirksomheder, samtale med virksomheder og vejledning hos studievejledning og praktikvejleder. Herudover udarbejder den studerende mål for praktikken i samarbejde med virksomheden og praktikvejleder.

Derudover er der følgende fælles aktiviteter:
1. *De studerende inviteres til praktikintroduktion i april måned. Her søsættes praktikprojektet for det kommende forår.*
2. *De studerende modtager besøg på de enkelte hold i flere omgange for at holde gryden i kog, motivere, sparre.*
3. *Der organiseres en Company Day hvor interesserede virksomheder præsenterer deres ønsker og tilbud til de studerende. Kobles med forsamlingshus om praktikspørgsmål generelt samt erfaringsudveksling på tværs.*
4. *De studerende coaches individuelt på basis af deres personlige markedsføringsplan.*
5. *Den studerende tilbydes praktisk træning i at skrive ansøgninger og gå til interview.*

Markedsføringsøkonomuddannelsen i Randers forbereder de studerende på praktik via: *Praktikpladsvejledning, oplæg fra gæstelærere, pleje af eksisterende netværk, besøg af studerende i praktik, hjælp til praktikpladsansøgning, karrieredage, praktikdating, personanalyse(tests)*, skrivning *af ansøgning og CV samt udarbejdelse af plan for praktikken.*

3.2 Integration af teori og praksis

Udbudsstederne anvender en række undervisningsmetoder for at skabe sammenhæng mellem teori og praksis. Fx gøres der typisk meget ud af at inddrage eksempler fra praksis i undervisningen. Det sker bl.a. ved at de studerende arbejder med cases der tager udgangspunkt i autentiske problemstillinger fra erhvervet, eller ved at underviseren inddrager egne erhvervserfaringer i undervisningen for at illustrere sine pointer. Desuden trækker en del af den faglitteratur som de studerende præsenteres for, på eksempler fra praksis, hvorigennem teori og praksis kobles. Og endelig tager den afsluttende opgave som hovedregel udgangspunkt i den forudgående praktik.

For at sikre sammenhæng mellem teori og praksis i uddannelsen arbejder man desuden på flere udbudssteder med portfolio. En af tankerne bag portfolioen er at de studerende i både undervisningen og praktikken forholder sig skriftligt til både teori og praksis, og på den måde kobles den teoretiske viden med de praktiske erfaringer samtidig med at den studerende reflekterer over eget læringsforløb.

Eksempel på hvordan teori og praksis integreres
Markedsføringsuddannelsen på Niels Brock i København:
Under praktikken anvender den studerende den anvendte teori fra uddannelsens 1., 2. og 3. semester i forbindelse med løsning af arbejdsopgaver der løses for praktikvirksomheden. Ligeledes anvendes teori og praksis i praktikrapporten.

Virksomheden stiller opgaver til den studerende med udgangspunkt i de læringsmål der er opstillet inden praktikforløbet starter.

I hovedopgaven der normalt skrives med udgangspunkt i en større problemstilling i praktikvirksomheden, anvendes viden fra praktikvirksomheden. Udbuddets vejledere afholder møder med praktikvirksomheder og får viden om teorianvendelsen i virksomhederne. Dette bruges som eksempler i undervisningen.

3.3 Kvalitetssikring via aftale og dialog med praktikvirksomhederne

Som et vigtigt led i at sikre kvaliteten af de studerendes praktikophold stiller udbudsstederne krav om at der skal indgås praktikaftale med en virksomhed. Institutionen og den enkelte praktikvirksomhed indgår en kontrakt hvori det fremgår hvilke forventninger udbudsstedet og virksomheden har til hinanden. Den studerende er ofte medunderskriver af kontrakten således at de tre parter gensidigt forpligter hinanden.

Mange steder har man dialog med praktikstederne også ud over kontraktindgåelse. Fx besøger institutionen praktikvirksomhederne eller ringer til dem, eller virksomhederne har udarbejdet skriftligt informationsmateriale. Dialogen har det vigtige formål at afstemme de gensidige forventninger og at informere virksomhederne om hvad det indebærer at være praktiksted, og også om hvad en virksomhed selv kan få ud af at tage en studerende i praktik.

Eksempler på aftaler med praktikvirksomheder

Serviceøkonomuddannelsen ved Hotel og Restaurantskolen i København:
Hotel og Restaurantskolen stiller krav om at praktikvirksomheden skal indgå en kontrakt med praktikanten. Af kontrakten skal fremgå praktikperiodens hovedindhold, det vil fx sige en præcisering af hvilke arbejdsopgaver den studerende vil få erfaring med og forståelse for, og hvilke leverandører, kunder mv. den studerende vil få kontakt med, og det skal fremgå af kontrakten hvilke kompetencer praktikopholdet særligt understøtter.

Finansøkonomuddannelsen i Viby J beskriver at den stiller følgende krav:

1) *Den [praktikvirksomheden red.] skal lægge en plan for forløbet.*
2) *Den skal udpege en kontaktperson.*
3) *Den skal formulere en hovedopgave i et samspil med den studerende og erhvervsakademiet.*
4) *Den skal give den studerende et passende miks af rutineprægede og mere udfordrende opgaver.*
5) *Den skal give feedback undervejs i forløbet.*

Eksempel på aktiviteter som skal sikre et godt praktikforløb

Finansøkonomuddannelsen i Hobro beskriver hvad den gør for at praktikvirksomheden lever op til de krav udbudsstedet stiller:

- *Godkendelse af kontrakt og læringsmål for praktikken*
- *Akademiets kontakt til praktikvirksomhed*
- *Forventninger til praktiksted nedskrevet i vejledning*
- *Den studerendes evaluering af praktikstedet*
- *Løbende dialog med den studerende i praktikken*
- *Telefonisk kontakt eller mailkorrespondance med studerende*
- *Praktikopholdsprojekt inklusive refleksioner over læring på uddannelsen og under praktikopholdet.*

3.4 Udfordringer

Det er ikke alle udbudssteder som har påtaget sig ansvaret for at sikre at der er relevante arbejdsopgaver i de praktikvirksomheder der benyttes, hvilket blev vurderet negativt i akkrediteringerne. Ekspertpanelerne pegede generelt på at det er særlig vigtigt at sikre at der er relevante arbejdsopgaver i praktikvirksomhederne, efter at praktikken der før var frivillig, nu er blevet en obligatorisk del af alle erhvervsakademiuddannelser og der er blevet formuleret specifikke læringsmål for praktikken. Uden relevante opgaver er der risiko for at de studerende ikke kan realisere uddannelsens læringsmål.

4 Kvalitetsarbejde

Akkrediteringskriterium 14 om kvalitetsarbejde er et af de mere omfattende kriterier, og vurderingen af det går i dybden med en række spørgsmål: Er kvalitetsarbejdet dækkende sådan forstået at det omfatter de forhold der er centrale for studiets kvalitet, herunder mål for læringsudbytte, tilrettelæggelse, indhold, pensum, undervisning og faciliteter og ressourcer? Er det systematisk, dvs. at det overordnet set følger faserne i kvalitetshjulet med målsætning og planlægning, udførelse, evaluering og opfølgning? Og bliver de planlagte procedurer gennemført som de er planlagt? Er der en klar ansvarsfordeling? Bliver både interne og eksterne interessenter inddraget i kvalitetsarbejdet, og evaluerer de studerende de enkelte underviseres undervisning? Bliver resultater af kvalitetsarbejdet bragt videre til de relevante personer, og bliver der fulgt op så der både er sikkerhed for at kvalitetsarbejdet bliver gennemført, og så det kan siges at bidrage til at sikre og udvikle kvaliteten på udbudsstedet?

Næsten alle udbudssteder gennemfører kvalitetssikringsaktiviteter der omfatter de forhold der er centrale for studiets kvalitet, ligesom langt de fleste udbudssteder også gennemfører kvalitetsarbejdet med afsæt i fx en kvalitetsplan eller et årshjul. Og de fleste udbudssteder er også gode til at inddrage eksterne interessenter i at sikre kvaliteten af uddannelsen på udbudsstedet. Inddragelsen foregår bl.a. via institutionernes lokale uddannelsesudvalg og i forbindelse med kvalitetssikringen af praktikken. De fleste udbudssteder beder praktikvirksomhederne om at evaluere praktikforløbet, og mange steder benytter man kontakten om praktikken til en dialog der går ud over praktikken. Det er dog ikke kun lokale aftagervirksomheder som udbudsstederne får viden fra som de bruger til at sikre kvaliteten af uddannelsen. Eksempelvis er der under finansøkonomuddannelsen etableret et uddannelsesnetværk med repræsentanter for alle de 13 udbudssteder samt med deltagelse af relevante interesseorganisationer. I netværket arbejdes der fortløbende med kvalitets- og udviklingsarbejde i forbindelse med uddannelsen.

Der hvor flere af udbudsstederne dog har problemer, er i forbindelse med de studerendes evaluering af undervisningen. Her så vi at der ikke altid er nogen faste procedurer for hvordan undervisningsevaluering skal gennemføres – eller at de fastlagte procedurer ikke bliver fulgt. Når det er op til den enkelte underviser at bestemme evalueringens indhold og form, foregår den ofte mundtligt, og der er ikke retningslinjer for hvordan resultater af evalueringer skal behandles eller videreformidles. Ekspertpanelerne vurderede dette som en svaghed fordi undervisernes mundtlige evalueringer ikke giver sikkerhed for at den enkelte undervisers evaluering dækker alle relevante forhold. Og hvis det er overladt til den enkelte underviser at bestemme både form og indhold af evalueringen, giver det fx ikke mulighed for at sammenholde resultater på tværs af holdene eller over tid.

Et andet vigtigt punkt i forhold til evaluering, og ikke mindst mundtlig evaluering, er hvordan evalueringsresultaterne behandles. Eksperterne fandt det problematisk i de tilfælde hvor der bliver evalueret mundtligt og det efterfølgende er op til den enkelte underviser at følge op og forbedre sin undervisning. Dels på grund af den manglende systematik som omtalt ovenfor og den manglende nytte der følger heraf, dels fordi det ikke giver sikkerhed for at hverken evaluering eller opfølgning bliver gennemført.

I det følgende præsenterer EVA eksempler på hvordan udbudsstederne systematisk arbejder med at sikre og udvikle kvaliteten af deres uddannelser.

4.1 Dækkende og systematisk kvalitetsarbejde

Mange udbudssteder har planer for et dækkende kvalitetsarbejde, og de har placeret ansvaret for arbejdet. Nedenfor ses et eksempel på dette.

Eksempel på plan for dækkende og systematisk kvalitetsarbejde
På markedsføringsøkonomuddannelsen i Viby J er grundstenen i udbudsstedets kvalitetsarbejde den årlige kvalitetsplan og -beretning som uddannelseslederen udarbejder i samarbejde med underviserne. Udbudsstedet i Viby J skriver:

Kvalitetsplanen og -beretningen skal bl.a. indeholde følgende oplysninger:

1. Kvalitetsmål for beretningsåret

2. Uddannelsens drift og udvikling i beretningsåret, herunder:

- *Gennemførelse og frafald.*
- *Beskæftigelse og videreuddannelse.*
- *Karakterstatistik.*
- *Evalueringsresultater, censorberetninger og aftagertilkendegivelser.*
- *Målopfyldelse i forhold til handlingsplan for året og i forhold til evt. resultatmål i akademiets udviklingskontrakt.*
- *Udviklingsprojekter og en vurdering af projekternes værdi for de studerende og uddannelsen.*
- *Samlet vurdering af uddannelsens aktuelle situation og udfordringer. Vurderingen skal konkret forholde sig til den eksisterende studieordning for uddannelsen. Både studieordningens fællesdel og studieordningens institutionsdel.*

3. Handlingsplan og særlige indsatsområder for det kommende studieår.
Det er uddannelseschefen der har det overordnede ansvar for at de forskellige dele af kvalitetsarbejdet gennemføres. Det er kvalitetsafdelingen der er ansvarlig for at evalueringerne og undersøgelserne gennemføres og rapporteres. Det er de enkelte underviseres ansvar at give tilbagemeldinger til deres hold samt implementere ændringer i planlægningen/gennemførelsen af den fremtidige undervisning.

4.2 Inddragelse af interne interessenter i kvalitetssikringsarbejdet

Inddragelsen af studerende og undervisere i det løbende kvalitetsarbejde foregår på mange forskellige måder, men fælles for erhvervsakademiuddannelserne er at de gennemfører tilbagevendende tilfredshedsundersøgelser blandt de studerende for hver af uddannelserne. Undersøgelsen bidrager med viden om de studerendes vurdering på et generelt plan, men resultaterne kan ikke relateres til konkrete undervisere eller undervisningsforløb, og undersøgelsen er derfor ikke tilstrækkelig i sig selv. På størstedelen af udbudsstederne gennemføres der da også evalueringer af undervisningen i de enkelte fag – i form af midtvejsevalueringer, slutevalueringer, årlige evalueringer osv.

På flere af udbudsstederne involveres underviserne i kvalitetsarbejdet både som indsamlere af viden og som respondenter. De gennemfører fx selvevalueringsprocesser og deltager i de medarbejdertrivselsundersøgelser der gennemføres med et par års mellemrum eller i forbindelse med udbudsstedets APV.

Nedenfor præsenteres et eksempel på inddragelse af interne interessenter i kvalitetsarbejdet.

Eksempel på systematisk inddragelse af interessenter
På finansøkonomuddannelsen i Kgs. Lyngby inddrages de studerende og medarbejderne i regelmæssige kvalitetssikringsaktiviteter:

Kvalitetsdokumentation indhentes systematisk på følgende vis:

1. *Obligatorisk elektronisk måling på de studerendes baggrund i forhold til at påbegynde uddannelsen på København Nord samt deres tilfredshed med den første kontakt med udbuddet. Rektor på CBA initierer undersøgelsen som gennemføres i starten af 1. semester.*
2. *Obligatorisk og fælles elektronisk måling af de studerendes tilfredshed med undervisningen og underviserne og selvevaluering af egen indsats én gang om året med tilbagemelding som dialogværktøj til holdet og som input til undervisernes medarbejdersamtale med nærmeste leder. Undersøgelsen gennemføres i begyndelsen af 2. semester. Uddannelseschefen på København Nord har ansvar for initieringen. Derudover kan den enkelte underviser gennemføre evaluering efter eget valg og metode i konkrete undervisningssammenhænge.*
3. *Obligatorisk benchmarkmåling af de studerendes trivsel på uddannelsen, herunder den lovbefalede undervisningsmiljømåling. Undersøgelsen dækker områder som motivation og forventninger, læringsmiljø, læringssituationer, kompetencer, faglige udfordringer, studievaner, information, ledelse, service, socialt miljø, it og fysisk og æstetisk miljø. Benchmarkingen omfatter som udgangspunkt alle Erhvervsakademier og Professionshøjskoler og resultaterne vises for den enkelte institution i forhold de andre. Undersøgelsen gennemføres i november måned. Rektor på Copenhagen Business initierer undersøgelsen.*
4. *Obligatorisk måling af medarbejdertrivsel, herunder vurdering af nærmeste leder, teamsamarbejde, psykisk og fysisk miljø og den lovpligtige APV. Forstanderen på København Nord har ansvaret. Undersøgelsen gennemføres hvert andet år.*
5. *Halvårlig uddannelsesspecifik dimittendanalyse på erhvervsakademiuddannelserne.*
6. *Måling af de studerendes og virksomhedernes tilfredshed med praktikken.*
7. *Holdkoordinator gennemfører en mentorsamtale med hver enkelt studerende på 1. semester og efter behov også på 2. semester hvor der ud over de studerendes egne stærke /svage sider også tales om indsatsområder m.m. for dem samt de problemer de mener der er i undervisningen m.m. (de bliver bedt om at komme med konkrete forbedringsforslag)*
8. *Løbende uformel opfølgning på de studerendes trivsel i klassen. Varetages af holdkoordinatoren.*

4.3 Opfølgning på og synliggørelse af kvalitetsarbejdet

Når institutionerne har indhentet viden fra de relevante interessenter om de centrale forhold på studiet, er det for mange udbudssteder en fast praksis at prioritere på hvilke områder man vil sætte ind for at højne kvaliteten. Og mange steder sker det på stormøder for medarbejdere og ledelse så ejerskabet til og viden om indsatsområderne understøttes. Det er centralt i handlingsplanerne for kvalitetsarbejdet at der er en klar ansvarsfordeling både for gennemførelse og opfølgning.

Eksempel på plan for opfølgning
Nedenstående er et eksempel på hvordan markedsføringsøkonomuddannelsen i Randers efter at have gennemført systematiske evalueringer af bl.a. undervisningen arbejder med opfølgning på kvalitetsarbejdets resultater. Desuden fremgår det af eksemplet at der er en klar ansvarsfordeling:

Udvikling af kvalitet på uddannelsen
En systematisk udvikling af kvalitet tager udgangspunkt i målingernes resultater sammenholdt med strategiens mål og fokusområder. På uddannelsesniveau foregår udviklingen i et samarbejde mellem uddannelseslederen og underviserne og den enkelte underviser afholder selv en dialog med sine studerende om hvordan undervisningen kan udvikles.

Følgende aktiviteter inddrages i udviklingen.:

- *Refleksion over kvalitetsmålinger og nye krav til uddannelsen*
  - *På klasseniveau, på uddannelsesniveau, på KVU-niveau, i uddannelsesnetværk og samarbejdspartnere*
- *Udviklingsaktiviteter (mål for læringsudbytte, tilrettelæggelse, indhold, pensum, undervisning og faciliteter)*
  - *På klassemøder, på uddannelsesmøder, på strategidage, i uddannelses-netværk og samarbejdspartnere*
- *Udarbejdelse af opfølgningsplan på uddannelsesniveau*
  - *Udarbejdes af uddannelseslederen i samarbejde med underviserne*
- *Igangsætning af opfølgningsplan*
  - *Foretages af uddannelseslederen i samarbejde med underviserne.*

Nedenfor er der vist eksempler på procedurer for opfølgning på kvalitetsarbejde samt konkrete opfølgningsaktiviteter.

Eksempler på opfølgningsprocedurer

Finansøkonomuddannelsen i Thisted beskriver hvordan den både er en del af Professionshøjskolen University College Nordjyllands overordnede kvalitetssikringskoncept og har lokale aktiviteter der samler op på kvalitetsarbejdet:

I regi af professionshøjskolen gennemføres følgende: En gang om året samles alle medarbejderne til et halvandendags arbejdsinternat hvor et af punkterne er opsamling på sidste års mål og fastlæggelse af næste års fokuspunkter. De fokuspunkter man fastsætter, er baseret på den evaluering der er blevet foretaget. Studielederen og underviserne fastsætter herefter de nye fokuspunkter. Det tilstræbes at der formuleres ti fokuspunkter for det kommende år. Der fastsættes mål for de enkelte fokuspunkter, hvem der har ansvaret, og hvordan målingen foretages.

I regi af udbudsstedet selv gennemføres følgende: I forbindelse med studierådsmøder (studierådet består af studerende og undervisere) inddrages de studerende i en løbende vurdering af uddannelsen. På møderne der afholdes en-to gange pr. semester, diskuteres emner der har betydning for uddannelsen.

Resultaterne af udbuddets kvalitetsarbejde er et fast punkt på afdelingsmøderne, således at alle undervisere (og øvrige medarbejdere med tilknytning til udbuddet) delagtiggøres heri og medvirker til kontinuerlig udarbejdelse og implementering af evt. opfølgnings- eller handleplaner.

På finansøkonomuddannelsen i Kolding anvendes følgende procedurer for opfølgning på udbudsstedets kvalitetsarbejde:

På basis af besvarelserne fra både den overordnede Ennova tilfredshedsanalyse, informationer fra undervisningsevalueringen og diverse møder udpeges en række indsatsområder som danner grundlag for det følgende års kvalitetsstrategi og konkrete handlingsplaner.

Opfølgningen sker i samarbejde med uddannelseslederen på uddannelsen og studievejledningen. Dialogen om resultater og handlingsplaner inddrager såvel underviserne som uddannelsesudvalgene. De studerendes studieråd inddrages ligeledes, navnlig i forbindelse med de generelle studiesociale forhold.

Som eksempel på konkrete opfølgningstiltag beskriver markedsføringsøkonomuddannelsen i Horsens at semesterevalueringer har ført til følgende ændringer:

På tredje semester blev den interne valgfagseksamen flyttet fra december til januar ud fra en semesterevaluering hvor de studerende ønskede mere tid til at forberede sig til eksamenen.

Projekt B som skrives på 2. semester, er blevet splittet op i to projekter for at give de studerende en større forståelse af sammenhængen mellem fagene. Den havde de svært ved at få i det eksisterende rejseprojekt.

I et innovationsprojekt på 3. semester blev forløbet af ugen ændret på grund af projektevalueringer fra studerende som ønskede en teoretisk platform der skulle understøtte innovationsprocessen.

4.4 Udfordringer

EVA vil gerne pege på nogle områder som indebærer udfordringer for flere af udbudsstederne i forbindelse med deres kvalitetsarbejde. Det handler om mundtlig evaluering og om opfølgning på evaluering.

For det første fandt eksperterne at mundtlig evaluering kræver en form for systematisk ramme for at være velfungerende. Hvis man fx tager udgangspunkt i en fælles spørgeramme eller en anden form for angivelse af hvilke punkter der som minimum skal behandles i evalueringen, bliver det muligt at se på tværs af resultaterne og fx opdage hvis der er noget der skal rettes op ud over undervisningen i det enkelte fag. Samtidig giver en åben spørgeramme stadig plads til at evaluere særlige emner som måtte være vigtige for den enkelte underviser eller holdet.

Desuden fandt eksperterne det vigtigt, hvis der var tale om mundtlig evaluering, at den enkelte underviser i en eller anden skriftlig form fik samlet op på evalueringen og videreformidlet resultaterne til enten udbudsstedets ledelse eller de ansvarlige for kvalitetsarbejdet. Ved at resultaterne videreformidles, sikrer udbudsstedet sig bl.a. at viden ikke går tabt hvis en underviser forlader institutionen.

Nogle af udbudsstederne formåede ikke at synliggøre over for de studerende hvordan der blev fulgt op på evalueringerne. Til det bemærkede ekspertpanelerne ofte at synliggørelse af resultaterne af kvalitetsarbejdet er noget som udbudsstederne burde prioritere højere – også selvom det ikke i sig selv har nogen indflydelse på vurderingen i akkrediteringen. Både fordi det er et godt princip at hele kvalitetssikringsprocessen er transparent, og fordi det må opfattes som en væsentlig forudsætning for at de studerende er motiverede for at deltage i kvalitetsarbejdet, at de ved hvad det fører med sig, og hvordan de evalueringer de medvirker i, er med til at forbedre forholdene på deres uddannelse for dem selv eller kommende studerende. Eksperterne mente at et effektivt kvalitetsarbejde bl.a. beror på at alle væsentlige interessenter bidrager med viden, men oplever fx de studerende at de ikke bliver taget alvorligt, så er der risiko for at de ikke fremover ønsker at deltage.

5 EVA's proces for akkreditering af markedsføringsøkonom- og serviceøkonomuddannelserne

I dette kapitel sættes der fokus på processen for akkreditering af markedsføringsøkonom- og serviceøkonomuddannelserne.

5.1 Akkrediteringsprocessen

Akkreditering af eksisterende uddannelsesudbud omfatter overordnet set fire trin: Først udarbejder institutionen sin skriftlige dokumentation. Dernæst foretager et ekspertpanel og EVA akkrediteringsvurderingen og offentliggør en rapport. Så træffer Akkrediteringsrådet sin afgørelse, og endelig kan den ansvarlige minister godkende udbudsstedet hvis det er blevet positivt akkrediteret.

Akkrediteringsprocessen for markedsføringsøkonom- og serviceøkonomuddannelserne er forløbet på følgende måde:

- I december 2009 blev EVA's *Vejledning til akkreditering af eksisterende uddannelsesudbud. For erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser* offentliggjort, og de institutioner som udbyder serviceøkonom- og markedsføringsøkonomuddannelserne, kunne begynde at udarbejde den skriftlige dokumentation til akkrediteringskriterierne.
- 15. december blev institutionerne inviteret til et vejledende informationsmøde om akkrediteringsopgaven på EVA.
- I januar og februar 2010 sammensatte EVA ekspertpanelerne som blev sendt i høring hos institutionerne.
- 5. marts afleverede institutionerne den første dokumentation i form af nøgletal for akkrediteringskriterierne 15 og 17.
- 26. marts afleverede institutionerne den øvrige skriftlige dokumentation i form af redegørelse og bilag.
- Fra 26. marts til slutningen af maj analyserede og vurderede ekspertpanelerne og EVA materialet for hvert udbud på møder. Herefter kunne EVA på ekspertpanelernes vegne efterspørge supplerende dokumentation.
- Fra 25. maj til 18. juni var ekspertpanelerne og EVA på besøg på hvert udbudssted.
- I juli, august og september udarbejdede EVA udkast til akkrediteringsrapporterne på baggrund af ekspertpanelernes faglige vurderinger. Rapportudkastene blev efterfølgende godkendt af ekspertpanelerne.
- 15.-28. september var rapporterne i høring hos institutionerne som havde mulighed for at korrigere evt. faktuelle fejl og i øvrigt kommentere akkrediteringen.
- 15. oktober sendte EVA de endelige akkrediteringsrapporter til Akkrediteringsrådet og offentliggjorde samtidig rapporterne på www.eva.dk.
- 8. december meddelte Akkrediteringsrådet sine afgørelser til institutionerne.

5.2 Institutioner og udbud

I alt 10 institutioner og 18 udbudssteder deltog. De fremgår af præsentationen af uddannelserne i afsnit 1.2.

Vejledning af institutionerne
Som startskud til institutionernes udarbejdelse af den skriftlige dokumentation blev de inviteret til informationsmøde på EVA ca. tre måneder før afleveringsfristen. Her blev institutionerne informeret om det danske akkrediteringssystem, akkrediteringsprocessen og ekspertprofilerne. Desuden blev det centrale indhold i EVA's skriftlige vejledning gennemgået, især hvordan dokumentationen skal målrettes mod at vise om kriterierne er opfyldt, og institutionerne havde mulighed for at stille spørgsmål.

Institutionerne blev også informeret om de to forskudte afleveringsfrister: en tidlig afleveringsfrist i marts for nøgletal for akkrediteringskriterium 15 og 17 og en afleveringsfrist ca. tre uger senere for redegørelse og bilag.

Desuden har EVA løbende informeret og vejledt institutionerne pr. telefon og e-mail.

5.3 Ekspertpanelerne

Akkrediteringsvurderingerne blev foretaget af faglige ekspertpaneler som EVA nedsatte til lejligheden. Hvert panel bestod af fire medlemmer som tilsammen dækkede disse på forhånd definerede kompetenceprofiler:
- Fagspecifik viden og erfaring
- Uddannelsesmæssig og pædagogisk viden og erfaring
- Viden om og erfaring med uddannelsen i et studenterperspektiv
- Viden om og erfaring fra relevante beskæftigelsesområder.

En uddybning af kompetenceprofilerne findes på www.eva.dk.

Nedsættelse
Til behandling af de 18 udbud rekrutterede EVA i alt 24 eksperter De blev fordelt i paneler: to til serviceøkonomuddannelsen og fire til markedsføringsøkonomuddannelsen.

I forbindelse med rekrutteringen kontaktede EVA en række interessenter og bad dem om at indstille egnede kandidater.

For uddannelserne til serviceøkonom og markedsføringsøkonom kontaktede vi:
- HK, DMA – Dansk Markeds- og Akademiforening
- Danske Erhvervsskoler
- Dansk Industri
- Dansk Erhverv.

De studerende fandt vi via institutionernes uddannelsesudvalg for henholdsvis serviceøkonom og markedsføringsøkonom.

Desuden benyttede vi EVA's egen database over ekspertkandidater samt vores netværk og kontakter til at finde egnede kandidater.

Dette resulterede i en pulje på ca. 90 kandidater for uddannelserne til markedsføringsøkonom og serviceøkonom tilsammen. Ud fra denne pulje sammensatte EVA de seks paneler gennem tre interne screeningsprocesser:
- Første screening: Vi tjekkede for habilitet og udvalgte de kandidater der dækkede kompetenceprofilerne bedst.
- Anden screening: Vi fordelte kandidaterne på de enkelte kompetenceprofiler (mange af kandidaterne kunne dække flere af kompetenceprofilerne).
- Tredje screening: Vi sammensatte de enkelte paneler. Her tog vi fx hensyn til spredning på fagområder, aktuel og tidligere tilknytning til udbudsstederne, specialiseret vs. bred profil, nuværende stilling og praksiserfaring vs. teoretisk profil.

Hvert af de seks ekspertpaneler blev sammensat så de fire medlemmer af panelet tilsammen dækkede kompetenceprofilerne bedst muligt. I det følgende præsenteres de eksperter der har deltaget i akkrediteringen af uddannelserne til markedsføringsøkonom og serviceøkonom:

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen fagspecifik viden og erfaring

Ekspert i markedsføringsøkonomuddannelsen:

- Michael Bregendahl, cand.merc., pædagogikum fra Statens Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, lektor på Erhvervsakademi Århus. Underviser på finansbacheloruddannelsen, finansøkonomuddannelsen, markedsføringsøkonomuddannelsen og HA-uddannelsen. Censor på finansøkonomuddannelsen, markedsføringsøkonomuddannelsen og handelsøkonomuddannelsen. Formand for eksamenskommissionen for finansøkonomuddannelsen om erhvervskunderådgivning og årsprøven. Desuden erfaring fra en række andre eksamenskommissioner og arbejdsgrupper under Undervisningsministeriet.
- Hans Jørgen Lorenzen, master i business administration, master of science i economics and business administration, administrerende direktør i Euro Export Consult A/S. Rådgiver om akademiuddannelsen i international handel og marketing for Undervisningsministeriet og ekstern lektor på Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy og Copenhagen Business School. Konsulent for flere ministerier, råd og fonde og censor på flere erhvervsakademiuddannelser, bl.a. markedsføringsøkonomuddannelsen. Medforfatter til flere fagbøger om international markedsføring og forretningsplaner.
- Søren Voxted, cand.merc., ph.d. i sociologi, voksenpædagogisk åben uddannelse, lektor ved Syddansk Universitet, Institut for Ledelse og Virksomhedsstrategi. Ekstern lektor ved CEUS Handelshøjskolecenter og censor på diplomlederuddannelsen. Har udgivet en lang række bøger og artikler om bl.a. innovation, forandringsledelse og mellemlederrollen. Har arbejdet i efteruddannelsessektoren som udviklingskonsulent og udviklingschef og har udarbejdet evalueringer og undersøgelser for en række ministerier, faglige organisationer og private og offentlige virksomheder.
- Poul Windahl Ladekjær, cand.merc., selvstændig virksomhedskonsulent. Censor på markedsføringsøkonomuddannelsen. Har undervisningserfaring fra bl.a. markedsføringsøkonomuddannelsen og hhx og var i en årrække medlem af eksamenskommissionen for markedsøkonomuddannelsen. Har deltaget i en lang række udviklingsprojekter, bl.a. EU-projekter i udlandet. Tidligere afdelingsleder for de korte videregående uddannelser på Svendborg Handelsskole.

Ekspert i serviceøkonomuddannelsen:

- Marianne Kragh, lærer, handelsfaglærer og studievejleder fra Statens Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, pædagogisk diplomuddannelse i dansk og tysk, chefkonsulent i Dansk Erhverv inden for det uddannelsespolitiske område, herunder erhvervsuddannelser og oplevelsesområdet. Tidligere fagkonsulent i Undervisningsministeriets kontor for erhvervsfaglige uddannelser og underviser og –studievejleder på erhvervsakademi. Repræsenterer bl.a. HORESTA Arbejdsgiver for Dansk Erhverv i faglige uddannelsesudvalg og i øvrige uddannelsessammenhænge på erhvervsuddannelsesområdet. Tidligere medlem af § 7-udvalg for de korte videregående uddannelser på området.
- Jørgen Vinding, tjener og kok, HA, master i business administration, pædagogikum fra Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, ekstern lektor ved Copenhagen Business School (CBS), Center for Tourism and Culture Management. Er censor på uddannelserne til serviceøkonom, markedsføringsøkonom og akademiøkonom og tidligere underviser på erhvervsakademi. Erfaring med markedsføring, service- og oplevelsesøkonomi gennem tidligere konsulentvirksomhed og ansættelser med opgaver inden for markedsføring og salg. Har siden 1993 deltaget i flere opgavekommissioner for Undervisningsministeriet.

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen uddannelsesmæssig og pædagogisk viden og erfaring

Ekspert i markedsføringsøkonomuddannelsen:

- Bodil Weirsøe, cand.phil. i statskundskab, cand.pæd. i voksenpædagogik, lektor på University College Sjælland. Diverse undervisnings-, foredrags- og konsulentopgaver om kommunikati-

on, ledelsesudvikling og læring. Har deltaget i flere udviklingsprojekter i offentligt regi og publiceret bøger, artikler og rapporter om emnerne kommunikation, pædagogik, organisation og ledelse. Tidligere underviser på pædagogseminarium, Aalborg Universitet og Roskilde Universitet.

- Jørgen Sander Laursen, cand.merc. i international økonomi, pædagogikum og pædagogikumvejlederuddannelse, lektor og konsulent i pædagogik og udvikling på Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy. Coach og cooperative learning-instruktør, censor på Nationalt Center for Erhvervspædagogik, på alle merkantile erhvervsakademiuddannelser og på flere akademiuddannelser hvor han også er hovedopgavevejleder. Stor undervisningserfaring, bl.a. fra flere merkantile erhvervsakademiuddannelser, og erfaring med udvikling af disse uddannelser. Forfatter til lærebøger i international økonomi.
- Steen Thorborg, cand.phil. i massekommunikation, selvstændig konsulent inden for kommunikation, salg og markedsføring. Censor på de merkantile erhvervsakademiuddannelser. Omfattende undervisningserfaring, bl.a. fra de merkantile erhvervsakademiuddannelser. Har deltaget i udviklingsprojekter og været medlem af opgavekommissioner. Forfatter til lærebøger i salg, salgsledelse og projektstyring.
- Susanne Korsholm, cand.merc., pædagogikum, teamkoordinator, lektor og projektleder på Københavns Erhvervsakademi. Censor på Ingeniørhøjskolen i København (efteruddannelsesafdelingen) inden for fagene strategisk markedsføring og ledelse og organisation. Tidligere studieleder på HD-studiet i afsætning på Handelshøjskolecentret i Slagelse.

Ekspert i serviceøkonomuddannelsen:

- Peter Kristensen, HD i afsætning, markedsføringskonsulent på Professionshøjskolen University College Nordjylland. Har undervist, vejledt og været censor på serviceøkonomuddannelsen, merkonomuddannelsen og hotellederuddannelsen og på efg, hg og hhx. Har deltaget i udviklingen af læreplaner på uddannelsen til serviceøkonomuddannelsen, merkonomuddannelsen og på hhx. Indgående kendskab til teoretiske og praktiske problemstillinger inden for hotel-, restaurant- og turismeområdet.
- Peter Saabye, cand.mag. i historie og humanistisk kommunikationsvidenskab, diplomuddannelse i tourism management, Direktør i Syddansk Turisme. Tidligere partner og seniorkonsulent i Saabye, Stendrup & Partners ApS. Underviser på serviceøkonomuddannelsen og på professionsbacheloruddannelsen i international hospitality på Erhvervsakademiet Lillebælt. Censor inden for service-, turisme- og oplevelsesøkonomi og inden for hotelsektoren på både erhvervsakademi- og universitetsniveau. Mangeårig undervisningserfaring fra det ordinære uddannelsessystem og efter- og videreuddannelsessystemet for voksne.

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen viden om og erfaring med uddannelsen i et studenterperspektiv

Ekspert i markedsføringsøkonomuddannelsen:

- Louise Mark Haldborg Pedersen, studerende på markedsføringsøkonomuddannelsen på Erhvervsakademi MidtVest i Herning indtil juni 2010, derefter på professionsbacheloruddannelsen i international handel og markedsføring på Erhvervsakademi Århus. Tidligere medlem af uddannelsesudvalget og elevrådet for markedsføringsøkonomstuderende på Erhvervsakademi MidtVest i Herning.
- Emil Senius Johansen, studerende på markedsføringsøkonomuddannelsen på Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy i København. Formand for De Studerendes Råd for de videregående uddannelser og studenterrepræsentant i institutionens bestyrelse.
- Tine Klitgaard Nielsen, markedsføringsøkonom, studerende på professionsbacheloruddannelsen i International Sales and Marketing Management på Professionshøjskolen University College Nordjylland i Aalborg. Medlem af institutionens uddannelsesudvalg og institutionens repræsentant ved uddannelsesmessen Uddannelse Uden Grænser.
- Louise Hededal Andersen, markedsføringsøkonom, studerende på professionsbacheloruddannelsen i international handel og markedsføring på Erhvervsakademi Århus. Medlem af institutionens uddannelsesudvalg og tutor.

Ekspert i serviceøkonomuddannelsen:

- Emil Hauge, studerende på professionsbacheloruddannelsen i international hospitality management på Professionshøjskolen University College Nord i Aalborg. Studenterrepræsentant i institutionens studienævn for international hospitality management.
- Casper Schack von Staffeldt, studerende på serviceøkonomuddannelsen på Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy, Lyngby. Medlem af institutionens uddannelsesudvalg og studenterråd.

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen viden om og erfaring fra relevante beskæftigelsesområder

Ekspert i markedsføringsøkonomuddannelsen:

- Lene Stejnicher, erhvervssproglig diplomuddannelse i engelsk, diplomleder i human ressource development, HR-manager i Lalandia A/S, Billund. Mangeårig erfaring inden for HR og ledelse bl.a. i produktions- og salgsvirksomheder
- Finn Märcher, HD i afsætning, international lederuddannelse i Danfoss, International Advertising Association masterclass, corporate brand manager i Danfoss. Stor erfaring med international business to business-reklame og kommunikation. Tidligere underviser på merkantile erhvervsakademiuddannelser og gæsteforelæser på Syddansk Universitet. Censor på professionsbacheloruddannelserne i international handel, markedsføring, multimediedesign og sportsmanagement og erhvervsakademiuddannelsen i webudvikling.
- Frank Fjeldsted, markedsøkonom, bachelor (Hons) i marketing, stifter og adm. direktør for Fjeldsted Fiber. Bestyrelsesformand i Dansk Markeds- og Akademiforening under HK. Ledererfaring med salg og marketing fra flere detailvirksomheder og tidligere medlem af markedsføringsudvalget på Viborg Handelsskole.
- Asker Bentsen, cand.mag., master i business administration, udviklingsdirektør i Ziebart Denmark A/S. Tidligere censorformand for handels- og serviceakademiuddannelserne. Stor erfaring som direktør i en række private virksomheder og som medlem af diverse råd og kommissioner med fokus på uddannelse, it, turisme og økonomi.

Ekspert i serviceøkonomuddannelsen:

- Lotte Marie Roesgaard, cand.mag. i historie og dramaturgi, HR-chef i Comwell a/s i Skandinavien. Ansvarlig for udvikling og gennemførelse af efteruddannelse af bl.a. serviceøkonomer i Comwell a/s. Har holdt workshopper om nyt koncept for gennemførelse af møder og konferencer inden for hotelbranchen. Erfaring med produktudvikling og bred erfaring med service- og hotelbranchen fra ansættelser som receptionist, tjener og housekeeper.
- Kasper Schumacher, automekaniker, vicedirektør i Service, Tivoli A/S. Ansvarlig for serviceområdet i Tivoli A/S. Bred erfaring inden for salg, service og turisme og har arbejdet med turisme og oplevelsesøkonomi i mange år.

Vejledning af ekspertpanelerne

Ekspertpanelerne har modtaget både skriftlig og mundtlig information og vejledning om deres opgave. I forbindelse med rekrutteringen har alle modtaget skriftlig information. EVA inviterede alle eksperterne til et fælles introduktionsmøde af tre timers varighed. Her blev de introduceret til akkrediteringssystemet, deres rolle som eksperter, akkrediteringsvejledningen m.m. De eksperter som ikke kunne deltage i mødet, modtog alle en lignende introduktion pr. telefon. Det blev understreget at ekspertpanelerne i deres vurderinger skulle holde sig inden for de akkrediteringskriterier som er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen. Af EVA's skriftlige vejledning fremgår det for både uddannelsesinstitutioner og ekspertpaneler hvilke punkter ekspertpanelerne skal vurdere for at se om akkrediteringskriterierne er opfyldt, og disse punkter blev gennemgået. Desuden var der på mødet fokus på opgaven med at sikre konsistens på tværs af de enkelte udbud.

EVA har desuden løbende vejledt ekspertpanelerne om opgaven og processen. Fx tjente det næste ekspertmøde også som forberedelse til besøgene på udbudsstederne. EVA orienterede om formålet med og det planlagte forløb i forbindelse med besøget og om den særlige situation som et sådant besøg er. EVA og eksperterne drøftede og traf aftaler om besøgets gennemførelse.

5.4 Dokumentationen

Institutionerne afleverede en omfattende skriftlig dokumentation. Selve redegørelserne var skrevet ind i den skabelon som er en del af EVA's skriftlige vejledning. Redegørelserne fyldte oftest ca. 100 sider, men der var stor variation: Den korteste var på ca. 50 sider, og den længste på ca. 150 sider. Bilagsmaterialets mængde varierede endnu mere fra ca. 150 sider til ca. 1.000 sider.

Supplerende dokumentation

I en række tilfælde fandt ekspertpanelerne at akkrediteringskriterierne ikke var tilstrækkeligt belyst af den skriftlige dokumentation. Ekspertpanelerne og EVA tog da stilling til om den manglende viden kunne indhentes som mundtlige oplysninger under besøget, eller om supplerende skriftlig dokumentation burde indhentes inden da. De fleste af institutionerne blev bedt om supplerende dokumentation, som det fremgår af tabel 7 og 8. Det skete i de tilfælde hvor der var større uklarheder, fx fordi dokumentationen ikke dækkede et kriterium, eller hvor panelet ønskede faktiske oplysninger om fx undervisergruppens baggrund som det var mest formålstjenligt at institutionerne dokumenterede skriftligt. Institutionerne blev bedt om supplerende dokumentation for op til ti akkrediteringskriterier. Det angik for en stor dels vedkommende udbudsstedets kontakt til deres aftagere og dimittender (akkrediteringskriterium 2), videngrundlaget (akkrediteringskriterium 3, 4 og 5), undervisnings- og arbejdsformerne (akkrediteringskriterium 7) og kvalitetssikringsarbejdet for praktikken (akkrediteringskriterium 10).

Tabel 7

Markedsføringsøkonom
Supplerende redegørelser og/eller dokumentation fordelt efter udbud og kriterier

	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	I alt
Copenhagen Business Academy																		
Kgs. Lyngby		X	X	X			X	X		X		X		X				8
København		X	X	X			X								X			5
Erhvervsakademi Sjælland																		
Roskilde		X			X													2
Erhvervsakademi Dania																		
Randers		X			X													2
Viborg		X	X	X			X											4
VIA University College																		
Horsens		X					X						X					3
Erhvervsakademi Århus																		
Viby J		X					X			X				X				4
Erhvervsakademi SydVest																		
Esbjerg		X	X				X			X				X				5
Erhvervsakademi Kolding																		
Kolding		X	X	X			X	X										5
Erhvervsakademi MidtVest																		
Herning		X	X	X			X			X								5
UCN																		
Aalborg		X	X	X						X				X				5
Thisted		X	X	X								X						4

fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	I alt
Erhvervsakademiet Lillebælt																		
Odense		X			X		X		X									4
I alt	0	13	8	7	3	0	9	2	1	5	0	2	1	3	1	0	0	

Kilde: Akkrediteringsrapporterne

Tabel 8
Serviceøkonom
Supplerende redegørelser og/eller dokumentation fordelt efter udbud og kriterier

	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	I alt
Copenhagen Business Academy																		
København		X	X	X	X		X	X		X			X	X	X			10
Kgs. Lyngby		X	X		X			X		X			X		X			7
Erhvervsakademi Dania																		
Randers					X		X											2
UCN																		
Aalborg			X	X	X		X	X										5
Erhvervsakademiet Lillebælt																		
Odense			X	X	X		X							X				5
I alt	0	2	4	3	5	0	4	3	0	2	0	0	2	2	2	0	0	

Kilde: Akkrediteringsrapporterne

Besøg på udbudsstederne
Et ekspertpanel og EVA besøgte hvert udbudssted. Besøgene havde til formål at validere og uddybe den skriftlige dokumentation. De oplysninger som ekspertpanelet og EVA fik under besøgene, er en fuldgyldig del af dokumentationen.

Under besøgene blev oplysningerne indhentet gennem interview med følgende grupper eller personer: ledelsen, de studerende, underviserne og de praktikansvarlige og nogle steder også den internationaliseringsansvarlige. Besøget inkluderede også en rundvisning for at ekspertpanelet og EVA kunne se stedets faciliteter og ressourcer. Hvert besøg varede ca. en dag.

I de fleste tilfælde underbyggede besøget den skriftlige dokumentation, men i nogle tilfælde viste besøget at praksis adskilte sig fra beskrivelsen i den skriftlige dokumentation. I de tilfælde hvor ekspertpanelet fandt at oplysningerne fra besøget var overbevisende og burde veje tungest, er besøget følgelig blevet anvendt som selvstændig dokumentation. Det har betydet at akkrediteringskriterier som panelet på baggrund af den skriftlige dokumentation vurderede ikke var opfyldt, efter besøget blev vurderet som opfyldt – og også det modsatte, altså at kriterier som vurderet på baggrund af den skriftlige dokumentation var opfyldt, blev vurderet delvist opfyldt eller ikke opfyldt efter besøget.

5.5 Vurdering af akkrediteringskriterierne

Ekspertpanelerne har foretaget de faglige vurderinger af akkrediteringskriterierne ud fra den samlede dokumentation og som resultat af en proces med flere led.

Inden et ekspertpanel og EVA mødtes første gang for at drøfte den skriftlige dokumentation for et udbudssted, havde eksperterne læst materialet grundigt og hver for sig noteret på et skema hvilke elementer i den skriftlige dokumentation der vejede henholdsvis positivt og negativt i deres vurdering af hvert akkrediteringskriterium.

Herefter mødtes panelet og EVA for at drøfte udbudsstedets dokumentation for hvert akkrediteringskriterium for at blive enige om en foreløbig vurdering af kriterierne og identificere evt. forhold der skulle belyses yderligere, enten gennem supplerende skriftlig dokumentation eller under besøget.

Efter hvert besøg drøftede panelet og EVA om besøget havde givet anledning til at ændre nogle af de foreløbige vurderinger som var foretaget før besøget. I enkelte tilfælde hvor det var nødvendigt at gå dybere i dokumentationen, skete den endelige vurdering af kriterierne via e-mail-korrespondance i forbindelse med udarbejdelse af rapportudkastet.

Vejledende grænseværdier for nøgletal
For tre af akkrediteringskriterierne gælder det særlige forhold at de vurderes ved hjælp af nøgletal. Det gælder kriterium 1 om beskæftigelse, kriterium 15 om gennemførelse og kriterium 17 om opnåelse af læringsudbytte. Nøgletallene findes i appendiks A. Sammen med ekspertpanelerne fastlagde EVA en grænseværdi for hvert af de tre kriterier som ekspertpanelerne fandt rimelig for sektoren som helhed. Processen foregik således:

- Institutionerne indsendte deres nøgletal.
- EVA beregnede forslag til grænseværdier på baggrund af institutionernes tal og ud fra på forhånd fastlagte beregningsmetoder. Beregningsmetoderne er aftalt med Akkrediteringsrådet og er på linje med dem der benyttes ved akkreditering på universitetsområdet.
- EVA's forslag til grænseværdier blev fremlagt på det første ekspertmøde hvor alle eksperter var inviteret til at drøfte forslagene ud fra deres faglige indsigt og viden om sektoren. Drøftelserne førte til enighed om grænseværdierne.

De fastlagte grænseværdier blev meddelt alle uddannelsesinstitutioner. De institutioner som havde nøgletal der lå over en eller flere af grænseværdierne, indsendte herefter dokumentation som skulle uddybe og forklare hvorfor institutionerne mente at de alligevel opfyldte akkrediteringskriterierne. Denne dokumentation indgik i ekspertpanelernes vurdering af kriterierne.

Tværgående konsistens
EVA har vægtet den tværgående konsistens i panelernes vurderinger af akkrediteringskriterierne højt. Vi har søgt at sikre konsistens på flere måder:

- Ekspertpanelerne blev fra starten orienteret om at det er et centralt element i og et vilkår for opgaven at der skal findes en fælles standard for vurderingerne af de enkelte kriterier så der stilles ensartede krav til alle udbud.
- Ekspertpanelerne blev organiseret som "rullende paneler". Dvs. at en ekspert typisk var med til at vurdere tre eller fire udbud, men heraf højst to med den samme panelsammensætning. Herefter gik et eller to af panelmedlemmerne videre til et andet panel og blev erstattet af andre eksperter som så til gengæld også indgik i et andet panel. På denne måde blev der både videndelt mellem de seks paneler og sat fokus på tværgående konsistens som en fælles opgave.
- Alle deltagende EVA-konsulenter og projektledelsen har løbende haft fokus på og i fællesskab drøftet indholdskravene til de forskellige kriterier og standarden for vurderinger som baggrund for EVA's vejledning af ekspertpanelerne.
- Projektledelsen har i flere omgange læst på tværs af samtlige rapportudkast for at sikre tværgående konsistens i vurderingerne.

5.6 Akkrediteringsrapporterne

EVA's konsulenter udarbejdede udkast til en akkrediteringsrapport på baggrund af ekspertpanelets vurderinger og begrundelser herfor. Rapportudkastet blev først kommenteret og godkendt af ekspertpanelet og dernæst sendt i høring hos institutionen. Evt. høringssvar blev drøftet med ekspertpanelet, og rapporten færdiggjort til ekspertpanelets endelige godkendelse. Herefter blev rapporten sendt til Akkrediteringsrådet og samtidig offentliggjort på EVA's hjemmeside.

5.7 Indstillingen og den videre proces

De 18 akkrediteringsrapporter blev offentliggjort og sendt til Akkrediteringsrådet 15. oktober 2010. Hver rapport indeholdt ekspertpanelets vurderinger af hvert af de 17 akkrediteringskriterier

og begrundelser herfor. 15 rapporter indeholdt desuden en samlet indstilling til Akkrediteringsrådet om positiv akkreditering, mens 3 rapporter indeholdt en indstilling til betinget positiv akkreditering.

Akkrediteringsbekendtgørelsen fastsætter i § 7, stk. 5 og 6, at indstilling til positiv akkreditering forudsætter at ekspertpanelet vurderer at kriterierne samlet set er opfyldt, mens indstilling til betinget positiv akkreditering forudsætter at kriterierne samlet set ikke er opfyldt, men forventes at kunne opfyldes inden for en periode på op til 12 måneder.

I denne anden akkrediteringsrunde har EVA i praksis anvendt disse vejledende retningslinjer for indstilling til positiv akkreditering:

- Alle akkrediteringskriterier skal være opfyldt eller delvist opfyldt, dvs. at der ikke må være nogen ikke opfyldte kriterier.
- Der må højst være tre delvist opfyldte akkrediteringskriterier.

De tre indstillinger om betinget positiv akkreditering i denne runde angår to udbudssteder som hver havde ét ikke opfyldt akkrediteringskriterium, og et udbudssted som havde tre delvist opfyldte akkrediteringskriterier.

Der var ingen indstillinger om afslag på akkreditering. Den vejledende retningslinje for samlet indstilling om afslag har været:

- Det vurderes at være urealistisk for et udbud at opfylde akkrediteringskriterierne inden for en periode på 12 måneder.

EVA ønsker meget tydeligt at understrege retningslinjernes *vejledende* karakter. Retningslinjerne er kun anvendt som udgangspunkt, idet den samlede indstilling i hvert enkelt tilfælde er overvejet nøje og også har bygget på en konkret vurdering, fx af alvorligheden af de problemer som har ført til ekspertpanelernes vurdering af nogle akkrediteringskriterier som delvist eller ikke opfyldte.

I tabel 9 ses akkrediteringsrapporternes samlede indstillinger og vurderinger af de enkelte akkrediteringskriterier. Udbud markeret med gråt i yderste venstre kolonne er indstillet til betinget positiv akkreditering. Ingen markering i kolonnerne under hvert af de 17 akkrediteringskriterier betyder at kriteriet er vurderet opfyldt, mens grå her betegner at kriteriet er vurderet delvist opfyldt, og sort betegner at kriteriet er vurderet ikke opfyldt.

Tabel 9
Akkrediteringsrapporternes indstillinger fordelt på udbud og akkrediteringskriterier

Akkrediterings-kriterier	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Serviceøkonom																	
Copenhagen Business Academy																	
København	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kgs. Lyngby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Dania																	
Randers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademiet Lillebælt																	
Odense	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UCN																	
Aalborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

Akkrediterings-kriterier	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Markedsføringsøkonom																	
Copenhagen Business Academy																	
Kgs. Lyngby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
København	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademiet Sjælland																	
Roskilde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Dania																	
Randers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Viborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Århus																	
Viby J	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIA University College																	
Horsens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademiet Lillebælt																	
Odense	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi SydVest																	
Esbjerg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi MidtVest																	
Herning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Kolding																	
Kolding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UCN																	
Aalborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thisted	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Akkrediteringsrapporterne

Akkrediteringsrapporterne dannede grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv akkreditering, betinget positiv akkreditering eller afslag på akkreditering. Akkrediteringsrådet valgte at følge rapporternes indstillinger i alle 18 tilfælde og har meddelt sine afgørelser til de respektive institutioner og til det ansvarlige ministerium.

Nu har de udbud som fik betinget positiv akkreditering, 12 måneder til at arbejde på at opfylde akkrediteringskriterierne. Herefter gennemfører EVA en supplerende akkrediteringsproces. Denne proces vil i alt væsentligt ligne den første akkrediteringsproces, men der vil alene være fokus på problemområderne i de akkrediteringskriterier som i første omgang blev vurderet delvist opfyldt eller ikke opfyldt. Udfaldet af den supplerende akkreditering kan kun være positiv akkreditering eller afslag på akkreditering.

5.8 Løbende evaluering

Efter processens afslutning har vi gennemført to spørgeskemaundersøgelser blandt alle deltagende institutioner og eksperter. Resultaterne af disse undersøgelser er offentliggjort på ww.eva.dk.

Desuden har de deltagende EVA-konsulenter og projektledelsen evalueret processen internt, både løbende og efter forløbets afslutning. Vi vil bruge evalueringsresultaterne til fortsat udvikling og forbedring af vores opgaveløsning.

6 EVA's proces for akkreditering af finansøkonomuddannelsen

I dette kapitel sættes der fokus på processen for akkreditering af finansøkonomuddannelsen.

6.1 Akkrediteringsprocessen

Akkreditering af eksisterende uddannelsesudbud omfatter overordnet fire trin: Først udarbejder institutionen sin skriftlige dokumentation. Dernæst foretager et ekspertpanel og EVA akkrediteringsvurderingen og offentliggør en rapport. Så træffer Akkrediteringsrådet sin afgørelse, og endelig kan den ansvarlige minister godkende udbudsstedet hvis det er blevet positivt akkrediteret.

Akkrediteringsprocessen for udbud af finansøkonomuddannelsen er forløbet på følgende måde:

- EVA's *Vejledning til akkreditering af eksisterende uddannelsesudbud. For erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser* fra december 2009 ligger til grund for udbyderne af finansøkonomuddannelsens arbejde med den skriftlige dokumentation til akkrediteringskriterierne.
- 24. august 2010 blev institutionerne inviteret til et vejledende informationsmøde om akkrediteringsopgaven på EVA.
- Fra september til primo november sammensatte EVA ekspertpanelerne som blev sendt i høring hos institutionerne.
- 12. november afleverede institutionerne den første dokumentation i form af nøgletal for akkrediteringskriterierne 15 og 17.
- 26. november afleverede institutionerne den øvrige skriftlige dokumentation i form af redegørelse og bilag.
- Fra 26. november til medio januar analyserede og vurderede ekspertpanelerne og EVA materialet for hvert udbud på møder. Herefter kunne EVA på ekspertpanelernes vegne efterspørge supplerende dokumentation.
- Fra 19. januar til 11. februar 2011 var ekspertpanelerne og EVA på besøg på hvert udbudssted.
- I februar og marts udarbejdede EVA udkast til akkrediteringsrapporterne på baggrund af ekspertpanelernes faglige vurderinger. Rapportudkastene blev efterfølgende godkendt af ekspertpanelerne.
- 1.-15. april var rapporterne i høring hos institutionerne som havde mulighed for at korrigere evt. faktuelle fejl og i øvrigt kommentere akkrediteringen.
- 4. maj sendte EVA de endelige akkrediteringsrapporter til Akkrediteringsrådet og offentliggjorde samtidig rapporterne på www.eva.dk.
- 7. juli meddelte Akkrediteringsrådet sine afgørelser til institutionerne.
- Sidenhen har det ansvarlige ministerium godkendt de positivt akkrediterede udbudssteder.

6.2 Institutioner og udbud

I alt 9 institutioner og 13 udbudssteder har deltaget i denne akkrediteringsrunde. De fremgår af præsentationen af uddannelserne i afsnit 1.2.

Vejledning af institutionerne

EVA har udarbejdet en skriftlig vejledning til akkreditering som er et centralt dokument for institutionerne i deres arbejde med at dokumentere hvordan de lever op til akkrediteringskriterierne.

Som startskud til institutionernes udarbejdelse af den skriftlige dokumentation blev de inviteret til informationsmøde på EVA ca. tre måneder før afleveringsfristen. Her blev institutionerne informeret om det danske akkrediteringssystem, akkrediteringsprocessen og ekspertprofilerne. Desuden blev det centrale indhold i EVA's skriftlige vejledning gennemgået, især hvordan dokumentationen skal målrettes mod at vise om kriterierne er opfyldt, og institutionerne havde mulighed for at stille spørgsmål.

Institutionerne blev også informeret om de to forskudte afleveringsfrister: en tidlig afleveringsfrist i marts for nøgletal for akkrediteringskriterium 15 og 17 og en afleveringsfrist ca. tre uger senere for redegørelse og bilag.

Desuden har EVA løbende informeret og vejledt institutionerne pr. telefon og e-mail.

6.3 Ekspertpanelerne

Akkrediteringsvurderingerne er foretaget af faglige ekspertpaneler som EVA har nedsat til lejligheden. Hvert panel har bestået af fire medlemmer som tilsammen dækkede disse på forhånd definerede kompetenceprofiler:

- Fagspecifik viden og erfaring
- Uddannelsesmæssig og pædagogisk viden og erfaring
- Viden om og erfaring med uddannelsen i et studenterperspektiv
- Viden om og erfaring fra relevante beskæftigelsesområder.

En uddybning af kompetenceprofilerne findes på www.eva.dk.

Nedsættelse

Til behandling af de 13 udbudssteder rekrutterede EVA i alt 16 eksperter De blev fordelt i 4 paneler.

I forbindelse med rekrutteringen kontaktede EVA en række interessenter og bad dem om at indstille egnede kandidater. Vi kontaktede:

- Danske Erhvervsskoler
- Censorformandskabet for de merkantile erhvervsakademi- og professionsuddannelser
- Dansk Erhverv
- Finanssektorens Arbejdsgiverforening
- Finansforbundet.

De studerende fandt vi gennem de studerendes uddannelsesudvalg for finansøkonomuddannelsen.

Desuden benyttede vi EVA's egen database over ekspertkandidater samt vores netværk og kontakter til at finde egnede kandidater.

Dette resulterede i 78 kandidater for finansøkonomuddannelsen.

- Første screening: Vi tjekkede for habilitet og udvalgte de kandidater der dækkede kompetenceprofilerne bedst.
- Anden screening: Vi fordelte kandidaterne på de enkelte kompetenceprofiler (mange af kandidaterne kunne dække flere af kompetenceprofilerne).
- Tredje screening: Vi sammensatte de enkelte paneler. Her tog vi fx hensyn til spredning på fagområder, aktuel og tidligere tilknytning til udbudsstederne, specialiseret vs. bred profil, nuværende stilling og praksiserfaring vs. teoretisk profil.

Hvert af de fire ekspertpaneler blev sammensat så de fire medlemmer af panelet tilsammen dækkede kompetenceprofilerne bedst muligt. I det følgende præsenteres de eksperter der har deltaget i akkrediteringen af uddannelsen til finansøkonom:

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen fagspecifik viden og erfaring

- Morten Vibe-Pedersen, cand.oecon. i nationaløkonomi, pædagogikum, chefkonsulent i Finanssektorens Uddannelsescenter. Varetager derudover bl.a. kursusundervisning, udviklingsopgaver og artikelproduktion. Tidligere lektor ved Århus Købmandsskole med undervisning i bl.a. globaløkonomi, statistik og internationale finansielle relationer og vejledning på hovedopgaver og specialer. Har tidligere været ansat i Jyske Bank i forskellige stillinger, senest som afdelingschef.
- Leslie Christensen, cand.polit., handelsfaglærer, videnskabelig assistent på Økonomisk Institut på Copenhagen Business School. Fagansvarlig for mikroøkonomi på HA – Almen Erhvervsøkonomi og HA(kom.) og for erhvervsøkonomi på HA(mat.). Tidligere lektor ved Copenhagen Business Academy. Fungerer desuden som censor på erhvervsakademiuddannelserne inden for international handel og markedsføring og inden for finansområdet og på professionsbacheloruddannelsen i finans.
- Anders Palmkvist, advokat, statsautoriseret ejendomsmægler, juridisk og mæglerfaglig chef i Dansk Ejendomsmæglerforening. Tidligere ekstern lektor i faget omsætning af fast ejendom ved Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet. Medforfatter til lærebøger og medlem af eksamenskommissionen på ejendomsmægleruddannelsen. Fungerer desuden som censor på akademiuddannelsen i finansiel rådgivning, erhvervsakademiuddannelsen inden for finansområdet og professionsbacheloruddannelsen i finans.
- Kaj Svarrer, cand.merc. i finansiering, ekstern lektor på HA og cand.merc.aud.-uddannelsen i finansiering og investeringsplanlægning på Syddansk Universitet. Varetager derudover arbejdet som timelærer ved Erhvervsakademi SydVest og som adjunkt på Varde Gymnasium og HF. Tidligere souschef i Finansrådet, ekstern lektor ved Copenhagen Business School og underviser hos Maersk i investeringsplanlægning. Desuden tidligere næstformand i censorformandsskabet for de finansielle uddannelser

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen uddannelsesmæssig og pædagogisk viden og erfaring

- Henriette Eduardsen, merkonom i markedsføring, HD i afsætning og organisation, under uddannelse til master i forandrings- og lærerprocesser, dekan ved Teknologi & Business på Professionshøjskolen University College Nordjylland. Tidligere uddannelseschef på Aalborg Handelsskole og forstander ved Nordjyllands Erhvervsakademi. Har både undervisnings- og ledererfaring fra 25 års ansættelse i uddannelsessektoren.
- Lars Zwisler, cand.merc. og HD, uddannelsesleder for professionsbacheloruddannelsen Katastrofe- og Risikomanagement ved Professionshøjskolen Metropol. Har tidligere undervist på erhvervsakademiuddannelserne inden for finansområdet og inden for medie og kommunikation og på en række akademiuddannelser. Har derudover været uddannelsesleder på erhvervsakademiuddannelserne inden for informationsteknologi og inden for handel. Fungerer desuden som censor på mange erhvervsakademi- og diplomuddannelser og videregående voksenuddannelser. Varetager også arbejdet som vejleder på bacheloropgaver og cand.merc.-uddannelsens hovedopgaver på Institut for Afsætningsøkonomi på Copenhagen Business School.
- Jørgen Sander, cand.merc. i international økonomi, pædagogikum og uddannet pædagogikumvejleder, lektor og konsulent i pædagogik og udvikling ved Copenhagen Business Academy. Arbejder desuden som coach og instruktør i cooperative learning. Fungerer derudover som censor ved Nationalt Center for Erhvervspædagogik, på alle merkantile erhvervsakademiuddannelser og på flere akademiuddannelser hvor han også er hovedopgavevejleder. Stor erfaring med undervisning og udvikling af uddannelser, bl.a. flere merkantile erhvervsakademiuddannelser. Forfatter til flere lærebøger i international økonomi.
- Gitte Top Jensen, cand.jur., pædagogikum, diplomuddannelse i Financing of Entrepreneurs, uddannelseskoordinator på professionsbacheloruddannelsen i finans ved Copenhagen Business Academy. Har stor undervisningserfaring inden for bl.a. erhvervsjura, finansjura, familie- og arveret, rådgivning og etik. Medlem af studienævnet for professionsbacheloruddannelsen i finans og eksamenskommissionen på professionsbacheloruddannelsen i finans.
- Kit Dynnes Hansen, jordemoder, jordemoderfaglig diplomuddannelse i uddannelse og ledelse, sundhedsvæsnets diplomuddannelse i ledelse, Master of Public Health.

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen viden om og erfaring med uddannelsen i et studenterperspektiv

- Thea Larsen, finansøkonomstuderende ved Professionshøjskolen University College Nordjylland i Aalborg. Medlem af uddannelsesudvalget og aktiv i opbygningen af det interne samarbejde på professionshøjskolen. Fungerer derudover som tutor for nye studerende på erhvervsakademiuddannelsen inden for finansområdet.
- Christian Winther Hass, finansøkonomstuderende ved IBA International Business Academy i Kolding. Medlem af uddannelsesudvalget og klasserepræsentant i studenterudvalget.
- Pirjo Brændeholm, finansøkonomstuderende ved Erhvervsakademi SydVest i Esbjerg. Medlem af uddannelsesudvalget og erhvervsakademiets mentorkorps. Fungerer derudover som oplægsholder ved arrangementer for kommende studerende.
- Karen Lund, finansøkonom fra Erhvervsakademiet Lillebælt i Odense i 2011. Har under sin studietid været medlem af de studerendes råd og studierådet.

Eksperter der især dækkede kompetenceprofilen viden om og erfaring fra relevante beskæftigelsesområder

- Arne Madsen, bankuddannet, merkonom i ejendomshandel, ejendomsvurdering og personaleadministration og -udvikling, selvstændig statsautoriseret ejendomsmægler. Tidligere ansat i Bikubens personale- og uddannelsesafdeling. Medlem af bestyrelsen i Dansk Ejendomsmæglerforening og underviser i faglige kurser i ejendomsmæglerbranchen.
- Knud Hroar Simonsen, HD 1. del, HR-specialist i Danske Bank. Har koordinerende ansvar for akademiuddannelsen i finansiel rådgivning, FlexFinans, erhvervsakademiuddannelsen inden for finansområdet og HD i finansiel rådgivning. Tidligere pensionskonsulent i BG bank. Har stor erfaring som filialdirektør i forskellige afdelinger af Bikuben. Medlem af eksamenskommissionen og censor for finanselever og elever på FlexFinans.
- Peter Frederiksen, cand.polit., handelsfaglærer, uddannelseschef i Finanssektorens Arbejdsgiverforening indtil 1. marts 2011, nu direktør i FinansVidenCenter under Erhvervsakademiet Lillebælt. Arbejder med kursusaktiviteter til finansielle virksomheder og udviklingsprojekter i relation til de videregående finansielle uddannelser. Tidligere uddannelseschef i Finansrådet, erhvervspolitisk konsulent i Realkreditrådet og uddannelseskonsulent i Landbrugsrådet. Fungerer derudover som censor ved de merkantile erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.
- Søren Petersen, bankuddannet, HD i organisation og ledelse, uddannelseskonsulent i Finansforbundet. Medlem af European Financial Planning Association. Har deltaget i udvalgsarbejde og arbejdsgrupper i forbindelse med etableringen af det sammenhængende system af finansielle uddannelser i den offentlige sektor. Har herunder deltaget i det forberedende udvalgsarbejde ved etableringen af erhvervsakademiuddannelsen inden for finansområdet og professionsbacheloruddannelsen i finans.

Vejledning af ekspertpanelerne

Ekspertpanelerne har modtaget både skriftlig og mundtlig information og vejledning om deres opgave. I forbindelse med rekrutteringen har alle modtaget skriftlig information. EVA inviterede alle eksperterne til et fælles introduktionsmøde af tre timers varighed. Her blev de introduceret til akkrediteringssystemet, deres rolle som eksperter, akkrediteringsvejledningen m.m. De eksperter som ikke kunne deltage i mødet, modtog alle en lignende introduktion pr. telefon. Det blev understreget at ekspertpanelerne i deres vurderinger skulle holde sig inden for de akkrediteringskriterier som er specificeret i akkrediteringsbekendtgørelsen. Af den skriftlige vejledning fremgår det for både uddannelsesinstitutioner og ekspertpaneler hvilke punkter ekspertpanelerne skal vurdere for at se om akkrediteringskriterierne er opfyldt, og disse punkter blev gennemgået. Desuden var der på mødet fokus på opgaven med at sikre konsistens på tværs af de enkelte udbud.

EVA har desuden løbende vejledt ekspertpanelerne om opgaven og processen. Fx tjente det næste ekspertmøde også som forberedelse til besøgene på udbudsstederne. EVA orienterede om formålet med og det planlagte forløb i forbindelse med besøget og om den særlige situation som et sådant besøg er. EVA og eksperterne drøftede og traf aftaler om besøgets gennemførelse.

6.4 Dokumentationen

Institutionerne afleverede en omfattende skriftlig dokumentation. Selve redegørelserne var skrevet ind i den skabelon som er en del af EVA's skriftlige vejledning. Redegørelserne fyldte oftest ca. 100 sider, men der var stor variation: Den korteste var på ca. 55 sider, og den længste på ca. 135 sider. Bilagsmaterialets mængde varierede endnu mere fra ca. 140 sider til ca. 900 sider.

Supplerende dokumentation

I en række tilfælde fandt ekspertpanelerne at akkrediteringskriterierne ikke var tilstrækkeligt belyst af den skriftlige dokumentation. Ekspertpanelerne og EVA tog da stilling til om den manglende viden kunne indhentes som mundtlige oplysninger under besøget, eller om supplerende skriftlig dokumentation burde indhentes inden da. De fleste af institutionerne blev bedt om supplerende dokumentation, som det fremgår af tabel 10. Det skete i de tilfælde hvor der var større uklarheder, fx fordi dokumentationen ikke dækkede et kriterium, eller hvor panelet ønskede faktiske oplysninger om fx undervisergruppens baggrund som det var mest formålstjenligt at institutionerne dokumenterede skriftligt. Institutionerne blev bedt om supplerende dokumentation for op til ti akkrediteringskriterier. Det angik for en stor dels vedkommende udbudsstedets kontakt til deres aftagere og dimittender (akkrediteringskriterium 2), videngrundlaget (akkrediteringskriterium 3, 4 og 5) og for kvalitetssikringsarbejdet for praktikken (akkrediteringskriterium 10).

Tabel 10
Finansøkonom
Supplerende redegørelser og/eller dokumentation fordelt efter udbud og kriterier

	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	I alt
Copenhagen Business Academy																		
København – Niels Brock		X		X						X				X	X			5
København – Nord				X	X					X								3
Erhvervsakademi Sjælland																		
Næstved				X	X			X							X			4
Erhvervsakademiet Lillebælt																		
Odense		X	X	X						X					X			5
Erhvervsakademi, IBA																		
Kolding				X	X					X		X			X			5
Erhvervsakademi Dania																		
Hobro		X		X				X		X		X	X			X		7
Silkeborg		X	X	X	X		X	X				X		X		X		9
Erhvervsakademi MidtVest																		
Herning		X	X	X	X		X	X		X		X	X	X		X		11
Holstebro		X	X	X	X		X	X		X		X	X	X		X		11
Erhvervsakademi SydVest																		
Esbjerg		X	X	X	X				X	X							X	7
Erhvervsakademi Århus																		
Viby J				X					X	X								3
UCN																		
Thisted				X						X								2
Aalborg				X						X					X			3
I alt	0	7	5	13	7	0	3	5	2	11	0	5	3	4	5	4	1	75

Kilde: Akkrediteringsrapporterne

Besøg på udbudsstederne
Et ekspertpanel og EVA besøgte hvert udbudssted. Besøgene havde til formål at validere og uddybe den skriftlige dokumentation. De oplysninger som ekspertpanelet og EVA fik under besøgene, er en fuldgyldig del af dokumentationen.

Under besøgene blev oplysningerne indhentet gennem interview med følgende grupper eller personer: ledelsen, de studerende, underviserne og de praktikansvarlige. Besøget inkluderede også en rundvisning for at ekspertpanelet og EVA kunne se stedets faciliteter og ressourcer. Hvert besøg varede ca. en dag.

I de fleste tilfælde underbyggede besøget den skriftlige dokumentation, men i nogle tilfælde viste besøget at praksis adskilte sig fra beskrivelsen i den skriftlige dokumentation. I de tilfælde hvor ekspertpanelet fandt at oplysningerne fra besøget var overbevisende og burde veje tungest, er besøget følgelig blevet anvendt som selvstændig dokumentation. Det har betydet at akkrediteringskriterier som panelet på baggrund af den skriftlige dokumentation vurderede ikke var opfyldt, efter besøget blev vurderet som opfyldt – og også det modsatte, altså at kriterier som vurderet på baggrund af den skriftlige dokumentation var opfyldt, blev vurderet delvist opfyldt eller ikke opfyldt efter besøget.

6.5 Vurdering af akkrediteringskriterierne

Ekspertpanelerne har foretaget de faglige vurderinger af akkrediteringskriterierne ud fra den samlede dokumentation og som resultat af en proces med flere led.

Inden et ekspertpanel og EVA mødtes første gang for at drøfte den skriftlige dokumentation for et udbud, havde eksperterne læst materialet grundigt og hver for sig noteret på et skema hvilke elementer i den skriftlige dokumentation der vejede henholdsvis positivt og negativt i deres vurdering af hvert akkrediteringskriterium. EVA's konsulent samlede de forskellige vurderingsbidrag og sendte dem til alle medlemmer af panelet.

Herefter mødtes panelet og EVA for at drøfte dokumentationen for hvert akkrediteringskriterium for at blive enige om en foreløbig vurdering af kriterierne og identificere evt. forhold der skulle belyses yderligere, enten gennem supplerende skriftlig dokumentation eller under besøget.

Efter hvert besøg drøftede panelet og EVA om besøget havde givet anledning til at ændre nogle af de foreløbige vurderinger som var foretaget før besøget. I enkelte tilfælde hvor det var nødvendigt at gå dybere med dokumentationen, skete den endelige vurdering af kriterierne via e-mail-korrespondance i forbindelse med udarbejdelse af rapportudkastet.

Vejledende grænseværdier for nøgletal
For tre af akkrediteringskriterierne gælder det særlige forhold at de vurderes ved hjælp af nøgletal. Det gælder kriterium 1 om beskæftigelse, kriterium 15 om gennemførelse og kriterium 17 om opnåelse af læringsudbytte. Nøgletallene findes i appendiks A. EVA beregner en grænseværdi for hvert at de tre nøglekriterier.

Processen foregik således:
- Institutionerne indsendte deres nøgletal.
- EVA beregnede grænseværdier på baggrund af institutionernes tal og ud fra på forhånd fastlagte beregningsmetoder. Beregningsmetoderne er aftalt med Akkrediteringsrådet og er på linje med dem der benyttes ved akkreditering på universitetsområdet.

De fastlagte grænseværdier blev meddelt alle uddannelsesinstitutioner. De institutioner som havde nøgletal der lå over en eller flere af de vejledende grænseværdier, indsendte herefter dokumentation som skulle uddybe og forklare hvorfor institutionerne mente at de alligevel opfyldte akkrediteringskriterierne. Denne dokumentation indgik i ekspertpanelernes vurdering af kriterierne.

Tværgående konsistens
EVA har vægtet den tværgående konsistens i panelernes vurderinger af akkrediteringskriterierne højt. Vi har søgt at sikre konsistens på flere måder:

- Ekspertpanelerne blev fra starten orienteret om at det er et centralt element i og et vilkår for opgaven at der skal findes en fælles standard for vurderingerne af de enkelte kriterier så der stilles ensartede krav til alle udbud.
- Ekspertpanelerne blev organiseret som "rullende paneler". Dvs. at en ekspert typisk var med til at vurdere to eller tre udbud. Herefter gik et eller to af panelmedlemmerne videre til et andet panel og blev erstattet af andre eksperter som så til gengæld også indgik i et andet panel. På denne måde blev der både videndelt mellem de fire paneler og sat fokus på tværgående konsistens som en fælles opgave.
- Alle deltagende EVA-konsulenter og projektledelsen har løbende haft fokus på og i fællesskab drøftet indholdskravene til de forskellige kriterier og standarden for vurderinger som baggrund for EVA's vejledning af ekspertpanelerne.
- Projektledelsen har i flere omgange læst på tværs af samtlige rapportudkast for at sikre tværgående konsistens i vurderingerne.

6.6 Akkrediteringsrapporterne

EVA's konsulenter udarbejdede udkast til akkrediteringsrapporterne på baggrund af ekspertpanelets vurderinger og begrundelser herfor. Rapportudkastet blev først kommenteret og godkendt af ekspertpanelet og dernæst sendt i høring hos institutionen. Evt. høringssvar blev drøftet med ekspertpanelerne, og rapporten færdiggjort til ekspertpanelernes endelige godkendelse. Herefter blev rapporten sendt til Akkrediteringsrådet og samtidig offentliggjort på EVA's hjemmeside.

6.7 Indstillingen og den videre proces

De 13 akkrediteringsrapporter blev offentliggjort og sendt til Akkrediteringsrådet 4. maj 2011. Hver rapport indeholdt ekspertpanelets vurderinger af hvert af de 17 akkrediteringskriterier og begrundelser herfor. Ni rapporter indeholdt en samlet indstilling til Akkrediteringsrådet til positiv akkreditering, mens fire rapporter indeholdt en indstilling til betinget positiv akkreditering.

Akkrediteringsbekendtgørelsen fastsætter i § 7, stk. 5 og 6, at indstilling til positiv akkreditering forudsætter at ekspertpanelet vurderer at kriterierne samlet set er opfyldt, mens indstilling til betinget positiv akkreditering forudsætter at kriterierne samlet set ikke er opfyldt, men forventes at kunne opfyldes inden for en periode på op til 12 måneder.

I denne akkrediteringsrunde har EVA i praksis anvendt disse vejledende retningslinjer for indstilling til positiv akkreditering:

- Alle akkrediteringskriterier skal være opfyldt eller delvist opfyldt, dvs. at der ikke må være nogen ikke opfyldte kriterier.
- Der må højst være tre delvist opfyldte akkrediteringskriterier.

De fire indstillinger om betinget positiv akkreditering i denne runde skyldes at to udbud havde ét eller flere ikke opfyldte akkrediteringskriterier, og at to udbud havde tre delvist opfyldte kriterier som ekspertpanelet vurderede betyder at kriterierne samlet set ikke er opfyldt.

Der var ingen indstillinger om afslag på akkreditering. Den vejledende retningslinje for samlet indstilling om afslag har været:

- Det vurderes at være urealistisk for et udbud at opfylde akkrediteringskriterierne inden for en periode på 12 måneder.

EVA ønsker meget tydeligt at understrege retningslinjernes *vejledende* karakter. Retningslinjerne er kun anvendt som udgangspunkt, idet den samlede indstilling i hvert enkelt tilfælde er overvejet nøje og også har bygget på en konkret vurdering, fx af alvorligheden af de problemer som har ført til ekspertpanelernes vurdering af nogle akkrediteringskriterier som delvist eller ikke opfyldte. Dette førte til at to udbudssteder med tre delvist opfyldte kriterier fik en betinget positiv akkreditering fordi panelerne vurderede at problemernes omfang var betydeligt.

I tabel 11 ses akkrediteringsrapporternes samlede indstillinger og vurderinger af de enkelte akkrediteringskriterier. Udbudssteder markeret med gråt i yderste venstre kolonne er indstillet til betinget positiv akkreditering. Ingen markering i kolonnerne under hvert af de 17 akkrediteringskriterier betyder at kriteriet er vurderet opfyldt, mens grå her betegner at kriteriet er vurderet delvist opfyldt, og sort betegner at kriteriet er vurderet ikke opfyldt.

Tabel 11
Akkrediteringsrapporternes indstillinger fordelt på udbud og akkrediteringskriterier

Akkredite-rings-kriterier	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Finansøkonom																	
Copenhagen Business Academy																	
København	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kgs. Lyngby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Dania																	
Hobro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Silkeborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Kolding																	
Kolding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademiet Lillebælt																	
Odense	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Midt-Vest																	
Herning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holstebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Sjælland																	
Næstved	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi SydVest																	
Esbjerg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervsakademi Århus																	
Viby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UCN, Teknologi & Business																	
Thisted	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aalborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Akkrediteringsrapporterne

Akkrediteringsrapporterne dannede grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv akkreditering, betinget positiv akkreditering eller afslag på akkreditering. Akkrediteringsrådet valgte at følge rapporternes indstillinger i alle 13 tilfælde og har meddelt sine afgørelser til de respektive institutioner og til det ansvarlige ministerium.

Nu har de udbud som fik betinget positiv akkreditering, 12 måneder til at arbejde på at opfylde akkrediteringskriterierne. Herefter gennemfører EVA en supplerende akkrediteringsproces. Denne

proces vil i alt væsentligt ligne den første akkrediteringsproces, men der vil alene være fokus på de akkrediteringskriterier som i første omgang blev vurderet delvist opfyldt eller ikke opfyldt. Udfaldet af den supplerende akkreditering kan dog kun være positiv akkreditering eller afslag på akkreditering.

6.8 Løbende evaluering

I lighed med de tidligere akkrediteringsrunder for eksisterende uddannelser har EVA gjort sig mange erfaringer i løbet af denne tredje akkrediteringsrunde. Forståelsen og udmøntningen af kriteriernes indhold kvalificeres løbende af EVA's erfaringer med akkrediteringskonceptet, ligesom efterhånden mange eksperter og institutioner har givet tilbagemeldinger på akkrediteringskriterierne, -konceptet og -processen. Efter processens afslutning i efteråret 2011 gennemføres to spørgeskemaundersøgelser blandt alle deltagende institutioner og eksperter. Resultaterne af disse undersøgelser offentliggøres på www.eva.dk efter endt dataindsamling og analyse. Desuden har de deltagende EVA-konsulenter og projektledelsen evalueret processen internt, både løbende og efter forløbets afslutning. Vi vil bruge evalueringsresultaterne til fortsat udvikling og forbedring af vores opgaveløsning.

Appendiks A

Nøgletal

Nøgletal for kriterium 1
For akkrediteringskriterium 1 om beskæftigelse blandt nyuddannede skulle udbudsstederne via nøgletal vise om deres dimittender i tilstrækkeligt omfang var i relevant beskæftigelse eller deltog i videreuddannelse.

Serviceøkonomuddannelsen for kriterium 1:
Grænseværdien er 23 %, og dermed ligger alle udbudsstederne på den gode side af grænseværdien.

Tabel 12

Udbudssteder	Andel af ledige
København – Hotel- og restaurantskolen	6 %
København – Nord	14 %
Randers	13 %
Odense	6 %
Aalborg	18 %

Kilde: Danmarks Statistik

Markedsføringsøkonomuddannelsen for kriterium 1:
Grænseværdien er 8 %, og dermed overstiger ingen udbudssteder denne grænseværdi.

Tabel 13

Udbudssteder	Andel af ledige
København – Nord	2 %
København – Niels Brock	4 %
	3 %
Roskilde	0 %
Randers	6 %
Viborg	3 %
Aarhus	5 %
Horsens	3 %
Odense	7 %
Esbjerg	3 %
Herning	3 %
Kolding	2 %
Aalborg	5 %
Thisted	3 %

Kilde: Danmarks Statistik

Finansøkonomuddannelsen for kriterium 1:
Grænseværdien er 31 %, og dermed er der ingen udbudssteder der overstiger grænseværdien.

Tabel 14

Udbudssteder	Andel af ledige dimittender
København	12 %
Kgs. Lyngby	3 %
Hobro	15 %
Silkeborg	13 %
Kolding	24 %
Odense	22 %
Herning	17 %
Holstebro	16 %
Næstved	12 %
Esbjerg	15 %
Viby J	14 %
Aalborg	30 %
Thisted*)	30 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne

*) Da Thisted endnu ikke har haft fuldt gennemløb og derfor ikke har nogen dimittender, er ledighedstallet for institutionens andet udbudssted, Aalborg, lagt til grund for vurdering af Thisted. Dette sker efter aftale med UVM og Akkrediteringsrådet.

Nøgletal for kriterium 15
For akkrediteringskriterium 15 om gennemførelse skulle udbudsstederne via et nøgletal vise andelen af studerende der har afbrudt uddannelsen.

Serviceøkonomuddannelsen for kriterium 15:
Grænseværdien er 33 %, og dermed er der et udbudssted der overstiger grænseværdien.

Tabel 15

Udbudssteder	Andel af ophørte studerende
København – Hotel- og restaurantskolen	27,6 %
København – Nord	**41,1 %**
Randers	16,1 %
Odense	21,7 %
Aalborg	17,5 %

Kilde: Indberetninger fra institutionerne

Markedsføringsøkonomuddannelsen for kriterium 15:
Grænseværdien er 41,5 %, og dermed er der et udbudssted der overstiger grænseværdien.

Tabel 16

Udbudssteder	Andel af ophørte studerende
København – Nord	35,8 %
København – Niels Brock	38,9 %
Roskilde	31,7 %
Randers	31,2 %
Viborg	35,7 %
Aarhus	14,5 %
Horsens	21,1 %
Odense	24,1 %
Esbjerg	36,9 %

fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

Udbudssteder	Andel af ophørte studerende
Herning	2,8 %
Kolding	**47,8 %**
Aalborg	36,0 %
Thisted	20,8 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne

Finansøkonomuddannelsen for kriterium 15:
Grænseværdien er 37 %, og dermed er der kun et udbudssted der overstiger grænseværdien.

Tabel 17

Udbudssteder	Andel af ophørte studerende
København	37 %
Kgs. Lyngby	32 %
Hobro	26 %
Silkeborg	26 %
Kolding	21 %
Odense	6 %
Herning	11 %
Holstebro	32 %
Næstved	**56 %**
Esbjerg	30 %
Viby J	20 %
Aalborg	23 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne

Nøgletal for kriterium 17
For akkrediteringskriterium 17 om opnåelse af læringsudbytte skulle udbudsstederne via et nøgletal dokumentere andelen af karaktergivninger på niveauet 2 eller lavere.

Serviceøkonomuddannelsen for kriterium 17:
Grænseværdien er 17,5 %, og dermed er der et udbudssted der overstiger grænseværdien.

Tabel 18

Udbudssteder	Andel af karakterer på 2 eller lavere
København – Hotel- og restaurantskolen	10,7 %
København – Nord	14,2 %
Randers	13,1 %
Odense	**20,0 %**
Aalborg	7,6 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne

Markedsføringsøkonomuddannelsen for kriterium 17:
Grænseværdien er 30,5 %, og dermed er der ingen udbudssteder der overstiger grænseværdien.

Tabel 19

Udbudsstederne	Andel af karakterer på 2 eller lavere
København – Nord	25,5 %
København – Niels Brock	18,7 %
Roskilde	25,0 %
Randers	22,6 %
Viborg	13,3 %

fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

Udbudsstederne	Andel af karakterer på 2 eller lavere
Aarhus	26,5 %
Horsens	17,8 %
Odense	30,0 %
Esbjerg	23,0 %
Herning	13,3 %
Kolding	19,2 %
Aalborg	20,2 %
Thisted	24,7 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne

Finansøkonomuddannelsen for kriterium 17:
Grænseværdien er 21 %, og dermed er der to udbudssteder der overstiger grænseværdien.

Tabel 20

Udbudssteder	Andel af karakterer på 2 eller lavere
København	20 %
Kgs. Lyngby	**24 %**
Hobro	15 %
Silkeborg	17 %
Kolding	13 %
Odense	14 %
Herning	16 %
Holstebro	13 %
Næstved	19 %
Esbjerg	**23 %**
Viby J	10 %
Aalborg	13 %

Kilde: Indberetning fra institutionerne